

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888–1948/1990. 18. (78.) évf.

11. szám. 2008 november

Ára: 1 lej, előfizetőknek: 0,70 lej

Déva – és a változás

„Nekünk ma nem kellene itt lennünk... Sőt, nemcsak hogy nem kellene *itt* lennünk, de a 440 év minden történelmi racionalitása szerint nekünk nem is kellene már egyáltalán lennünk. Különösképpen egyházunk fennállásának első kétszáz évében számos előre megfontolt, módszeresen kitervelt és végrehajtott intézkedés próbálta a hatalmon levők részéről egyházunkat és vallásunkat teljességgel megsemmisíteni. [...] Hogy mégis vagyunk? Azért, mert Isten akaratából és gondviseléséből, az unitárius vallás és egyház hegyen épített város. Olyan hegyen épített város, amely az európai humanizmus legnagyobbjai közé tartozó egyházalapító püspökünk lelkének isteni fényt befogadó erejéből tétetett azzá, ami a világnak elsőként adta a lelkiismereti és vallási szabadságot, hogy az isteni fény minden egyes ember számára láthatóvá és befogadhatóvá váljék. Olyan hegyen épített város, amely évszázadokon át minden üldözés ellenére lelki bilincseket tört, reménységet és fényt árasztott, és Isten szeretetét ragyogta bele a világba és az emberek lelkébe.”

Az el nem rejthető, le nem tagadható – mégis lerombolható! – város újszövetségi látomásába építette be az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet 11. alkalommal meghirdetett dévai emlékzarándoklatának prédikáló lelkésze, Czire Szabolcs azt az üzenetet, amelyet a dávidferenci szellemi hagyaték mai, legsürgetőbb aktualizálásának szánt. A doktrínák szintjén összefoglalt hitrendszer helyett *megélt* hitelményt, az igazság helyett az igazság megtapasztal(tat)ását, az Isten-kérdésre adott konkrét válaszokat jelölte meg a mai egyház legsürgetőbb „tennivalójának”.

A Dávid Ferenc-emlékzarándoklat az idén többrendbelileg is *más* volt. Az unitárius egyház megalapításának 440. évében s a dévai imaház felszentelésének/felavatásának napján több volt ez a zarándoklat a „szokásosnál”. Ráadásul a dévai vár rehabi-

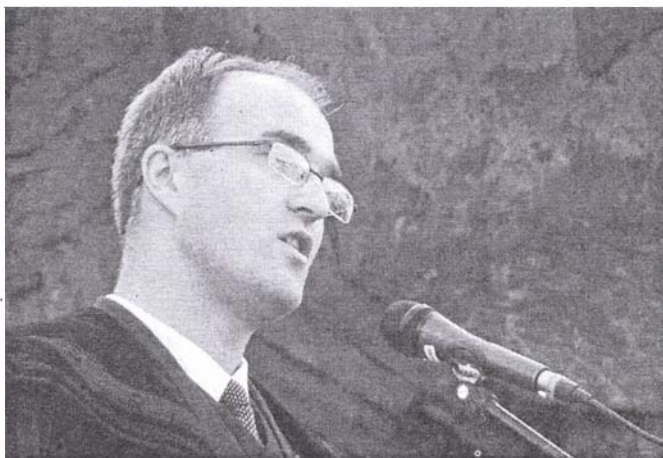

litációjának sűrűjében – pontosabban átmenetileg összeácsolt lépcsősorok, állványzatok, tátongó régészeti kutatóárkok és hosszan húzódó terméskő-halmok között – a megszokott ifjúsági arculat is átszíneződött. Az egyházi főhatóság imaház-avatás ügyében kelt körlevelének hatására ez alkalommal számos idősebb unitárius is felkerekedett, hogy a „Dávid Ferenc-cella” előtt részt vegyen az istentiszteleten, és gyertyával, fáklyával, virággal rója le kegyeletét az egyházalapító építáriumánál. Az ODFIE közlése szerint az idén mintegy 650 zarándok vett részt a városban tartott ünnepségen.

A főhatóság képviselőjében szóló dr. Szabó Árpád püspök Dávid Ferenc egyféle „otthonra találásáról” beszélt. Minthogy a Pákei Lajos által tervezett dévai templom felépítése a történelem zimankós éveiben hamvába holt terv maradt, most, az imaház avatása kapcsán, a mártír egyházalapító által emblematikussá lett város „kiteljesedett”.

A dévai várhegyen, az állványok között, bár kegyesen szép napsütésben, de a változás szellőit érezhettük. A hegy lábánál Déva másik nevezetes helye, a barokk Magna Curia teljesen megújult. Elkészült, istentiszteleti és gyülekezeti használatra teljesen alkalmassá vált az unitárius imaház is. Akik a megújulásra vágnak – akár társadalmi, akár egyházi síkon –, e napokban nyilván szívesen gondolnak Dévára.

Az imaház-avatás igazi családi ünnep volt. Erről azonban decemberi lapszámunkban adunk közre részletes beszámolót.

Jakabffy Tamás

Adventi úton

„Történt egyszer, hogy egy Jákób nevű ember elindult Beérsebából, és Hárán felé tartott. Amikor beesteledett, fogott egy követ, feje alá tette, és nyugovóra tért. Azon az éjszakán különös álmot látott: egy óriási létra jelent meg előtte, amely a földtől az égig ért, és rajta Isten angyalai járkáltak fel s alá. Odafönt, a magasban az Úr állt, és szentori hangon így szólt: „Én vagyok az Úr, atyádnak, Ábrahámnak Istene, és Izsáknak Istene! Ezt a földet neked és utódaidnak adom [...]. Veled vagyok, megőrizlek téged, akárhová mégy [...]. Bizony, nem hagylak el, amíg nem teljesítem, amit megígértem neked.”... Amikor Jákób felébredt, így gondolkodott: „Bizonyára az Úr van ezen a helyen! Bizonyára ez a hely Isten háza, és a menny kapuja!”... Aztán fölkel, fogta azt a követ, amelyet fejaljként használt, fölállította szent oszlopként, és elnevezte Bételnek, majd ilyen fogadalmat tett: „Ha velem lesz Isten, és megőriz ezen az úton, amelyen most járok, [...], akkor az Úr lesz az én Istenem [...] Ez a kő pedig, amelyet szent oszlopként állítottam, Isten háza lesz...” (1Móz 28,15)

Ugye, gyermekkorunk óta nem nagyon szeretjük Jákóbot? Azt tanultuk, hogy álnok volt, képmutató és cselszövő, mert megrövidítette testvérét, Ézsaut, amikor egy tál lencséért megszerezte az elsőszülöttségi jogot; becsapta édesapját, amikor kicsalta tőle az egyébként elsőszülötteknek járó atyai áldást. Iménti története azonban – az álomlátással – teljesen más megvilágításba helyezi őt! Azt mondhatnók, Jákóbot ezzel a történettel „rehabilitálja” az Úr! Megkapja az isteni áldást, és ezáltal feloldozást nyer addig elkövetett bűnei alól! Ez Jákób történetének legszebb, legemberibb pillanata!

Szinte látjuk lelki szemünkkel a földön fekvő, megriadt embert! Látjuk rémületét, amikor megpillantja az égig érő létrát! Látjuk, amint megpillantja Istent, és fejéhez kap szörnyülködve, mert hite szerint most meghal, mivel szemtől szembe látta az Urat! Érezzük a nagy elentmondást egyfelől a magasság, a hatalom és a tökéletesség, másfelől a mélység, a kiszolgáltatottság és a tökéletlenség között! Szinte halljuk jajveszékelését: jaj nekem, jaj nekem!

Talán meghökkentő, amit mondani fogok: *Jákób én vagyok!* Azaz egy kicsikét pontosítok: Jákób te vagy, kedves Olvasó! Mi mindannyian Jákókok vagyunk! Mi vagyunk, akiknek takargatnivalónk van! Mi szereztünk elsőszülöttségi jogot egy tál lencséért, mi indultunk el Beérsebából Háránok felé, mi álmosodtunk el, mi aludtunk el, és mi rettentünk meg, amikor álmunkban megláttuk az Urat! És most belőlünk szól fájdalmasan: Jaj, Istenem, távol vagyok Tőled, jaj nekem, mert áhidalhatatlan a távolság, jaj nekem, mert nem tudok Rád nézni! És jaj nekem, mert semmire nincs időm, Istenem, mindjárt itt van karácsony, és én még sehol sem állok, jaj nekem, hogy lesz ebből ünnep, hogy költöznek majd lelkembe ünnepi érzések?!

Jákób, ébresztő! Emberek, ébresztő! – Mit láttatok álmotokban? Emlékeztek? ... Ott volt egy nagy létra! És milyen volt? – Hát olyan, hogy a földtől az égig ért! És emlékeztetek: angyalok járkáltak rajta! Le és fel! Fel, s alá! – Értitek? ... Akkor: Van remény! Ezek szerint: össze lehet kötni a földet az éggel! És az eget a földdel! Kihéphetünk ebből az állapotból! Felemel-

folytatás a 4. oldalon
Koppándi Botond

Várákozunk?!

Adventbe léptünk, a várákozás idejét éljük. Mostani várákozásunknak határozott célja van: Karácsony; az az ünnep, amikor reményeink szerint együtt a család, mindazok, akik szeretik egymást, akik fontosak számunkra.

Éppen ezért lényeges, hogy milyen lesz készülésünk az ünnepre. Nem elég csupán a külsőségekre figyelni, időt és figyelmet kell szentelnünk belső dolgainknak is. Tudnunk kell, hogy az adventben sem elegendő maga a várákozás, tennünk kell azért, hogy várákozásunk beteljesüljön, és amit annyira várnunk valósággá váljon életünkben.

Jézus születésével nem a beteljesülést hozta el az ember számára, hanem élete egy útnak a kezdetét jelentette, és jelenti ma is; azét az útét, amelyik a békesség, a szeretet, a megértés földjére visz, a békétlenség, a magány, a háborúság helyett.

Sokan nem ezt várták tőle, s mivel más volt elvárásuk, igyekeztek megállítani őt. Ám elkéstek, no nem azért, mert nem voltak elég szemfülések, vagy mert nem akarták eléggé a megállítást, hanem egyszerűen azért, mert azzal az erővel szemben, amivel Jézus rendelkezett, és amelyet szétosztott az arra vágyók között, semmilyen földi eszközzel nem tudtak szembeszállni.

Ez az erő nem ismeretlen számunkra sem a 21. század elején, és nem volt ismeretlen a korábbi évszázadokban sem. Ez

az erő képes arra, hogy álnok hatalmakat döntsön meg, a leggyaragatottabb helyzetünkben új erőt adjon, felemelje tekintetünket a sárból. Ezzel az erővel mindenki rendelkezik, ezt mindenki gyarápíthatja, általa és vele gazdagodunk, nélküle válunk elesettekké, gyámoltalanokká.

Ezt az erőt nemes egyszerűséggel szeretetnek szoktuk nevezni, és a legtöbbször megfélekedünk arról, hogy mi is van a birtokunkban.

Ezt az erőt Isten adta nekünk, hogy általa e teremtett világot gazdagítsuk, szebbé tegyük.

Betlehemben megszületett az az ember, aki mindannyiunk számára egy gyönyörűséges utat mutatott. Azt sem szabad elfelednünk, hogy sem ő, sem Isten nem tett ígéretet arra, hogy ez az út könnyű, avagy netán egyszerű lesz. Az az út a kitarató, az állhatatosak, az el nem rettenők, a tiszta szívűek útja.

Várákozunk és vágyakozunk valami rendkívüli, holott minden a rendelkezésünkre áll, hogy megdolgozva a vágyott célért, elérjük azt; legyen az bármi.

2008 adventjén figyeljünk, hallgassunk a belső hangokra is, ne engedjük, hogy a világ zaja elfojtsa azt.

Gondolkodjunk, elmélkedjünk a Máté evangéliumában olvasható üzeneten: „És mindazt, amit imádságban hittel kértek, megkapjátok.”

Testvérem, te mit kérsz, mit vársz ebben az adventben?

ifj. Szombatfalvi József

Középtávú egyházkormányzási feladatok és tervek

Szerkesztői kérés alapján megfogalmaztam néhány egyházkormányzási feladatot és tervet. A hasonló tervezéseket a távlati stratégiai tervek megalkotásával szokták kezdeni, és ennek alapján foglalják rendszerbe a rövidebb távú tennivalókat. Egyházi stratégiai terv hiányában a szekér most (is) megkerüli a lovakat, de remélhetőleg idővel helyére kerülnek a dolgok e téren is. Az alábbiakban olyan tervekről és reformelképzelésekről ejtek szót, amelyeket részben vagy teljesen hiánypótlónak tartok, amelyek rövid időn belül (hat év, vagyis egy főtisztviselési mandátum ideje alatt) megvalósíthatóak, és így elősegíthetik a távlati célok elérését. Javaslataimat négy fejezetbe csoportosítottam, amelyek nem fontossági sorrendben követik egymást. Egyes „tételhez” magyarázatot fűzök a közérthetőség kedvéért, másokat csak címszerűen sorolok fel.

Szervezeti élet

Trianon átkaként ma két magyar unitárius egyházat tartunk számon, sokunk lelkében azonban csak egy létezik, és meggyőződésem, hogy hamarosan „összeforr az, ami együvé tartozik”. Úgy vélem, a trianoni határ túloldalán, az úgynevezett anyarságban egyesek alacsonyabbrendű érdekekből és megalapozatlan érvek hangoztatásával próbálnak ellenállni a történelmi igazságtalanság mihamarabbi jóvátételének. Remélem, hogy az egyesülés kerékkötői előbb-utóbb kifognak ésszerűen érveikből, és olyan döntést hoznak, amelyet az utókor egyszerre jegyez majd egyház- és nemzet történelmi léptéküként. Bár elsősorban nem tőle függ, az Erdélyi Unitárius Egyház új vezetőségének is minden lehetséges módon elő kell segítenie az egyházrészek szervezeti egyesítését, vagyis a Magyar Unitárius Egyház teljes egységének mihamarabbi megvalósulását.

Halaszthatatlanul neki kell látni az *Egyház középtávú stratégiai terve megalkotásának* a részstratégiákkal együtt. Az egyházi hivatás, a jelenlegi helyzet, a társadalmi jövőkép, a belátható lehetőségek és veszélyek, a szakterületenkénti működési tervek és más részletek rendszerbe foglalása szerfelett hasznunkra válna.

A Zsinat 2011. évi ülésére elő kellene készíteni az *Egyházi Alaptörvény újabb módosítását*. Az 1996-ban elkezdett és 2002-ben kiszélesített folyamat folytatásával az Alaptörvény tovább reformálható.

Az *egyházközi hatóságok működőképességét* egyrészt az anyagi feltételek biztosításával lehetne megerősíteni, ugyanakkor – a szubszidiaritás elve alapján – döntéshozási és közigazgatási feladatkörök átadásával is elő lehet segíteni a *hatáskörük teljesebb betöltését*. Hozzá kell szoktatni például az egyházközségek képviselőit ahhoz, hogy nem muszáj minden ügyben az „egyházi központhoz” fordulni, mert legtöbbször az egyházközi hatóságok illetékesek – és képesek is – az intézkedésre.

Az *esperesi vizsgálóségek működését* gyökeresen át kellene alakítani. Elégnek tűnik az egyházközségek kétévenkénti vizsgálata, amit szükséghelyzetekben alkalmi kiszállások és más hivatali intézkedések egészítenének ki.

A *püspöki vizitációkat* is ideje lenne megszervezni, de nem a „feszítvívizmus” jegyében, hanem érdemi vizsgálatként, ami a bajok feltárását, a közös megoldáskeresést, a tanácsadást, de ha kell, a feddést is magában foglalná. A szakemberek által is elkísért püspökök vagy püspökhelyettes vezetésével az egyházközségeket fontossági sorrendben kellene meglátogatni (a legproblémásabb helyzetben levő egyházközségekkel kezdve).

Az *egyház társadalmi élet* terén a legcélszerűbb egyházkormányzási beavatkozásnak továbbra is az egyház társadalmi szervezetek (UNOSZ, ODFIE, Gondviselés Segélyszervezet, ULOSZ) erőteljes támogatását tartom.

Az ún. *misszió* területén rendszeres médiatevékenységet kellene folytatni, ugyanakkor a kommunikációs lehetőségeket szervezettebben és eredményesebben kellene használni. Példaként az egyházi honlap naprakész frissítését, tartalmasabbá és „felhasználóbaráttá” tételét, nyomtatott szóróanyagok, zsebkönyvek és olvasmányos lelki-vallásos tartalmú kiadványok megjelenítését említem.

A lelkesi hivatással kapcsolatos reformok

A jól képzett és hiteles életvitelű papság hivatásszerű működése közügy. Az egyháztagoknak nemcsak szükségük, de joguk is van a képzett papságra. A papi hivatás a szűk körű lelki vezetésnél sokoldalúbb köteleességeket ruház a lelkészekre: a teljes ember erősítésének és felemelésének megkísérlését, összes életkörülményeivel egyetemben. A jelenlegi fogyatékos helyzetből kiindulva a következőket javaslom:

– *Szerződés kötést a lelkesi alapköteleességek elvégzése és a minőségbiztosítás érdekében*; a szerződés folyamatos vagy többrendbeli súlyos megsértése eredményezze annak felbontását.

– *A lelkesi tevékenység színvonalának és eredményességének növelése érdekében* a „szakágazati” (ifjúsági, kórház-, szóróanyag-stb.) lelkészségek működésének kiteljesítését; lelkésztovábbképző tanfolyamok szervezését: az egyházi szervezésű tanfolyamokon való kötelező és tevékeny jelenlét elvárásával, valamint az egyházon kívüli szakmai tanfolyamokon és képzéseken való részvétel szorgalmazásával; a teológia-irodalom művelésének elősegítését és más jellegű írások szorgalmazását rendszeres pályázathirdetéssel, valamint a jó alkotások megjelentetésével; szakmai ösztöndíjak biztosítását a lelkészek folyamatos szellemi és gyakorlati többletmunkája alapján, valamint a lelkesi iroda alapvető felszereltségének javítását (pályázat útján).

– *A lelkészképzés terén*: a lelkészjelöltek alaposabb szűrését (a felvételi alkalmával, majd folyamatosan); a szakosodás megvalósítása érdekében a gyakorlati tapasztalatszerzésre és a szakmai képzéseken való részvételre nagyobb hangsúlyt kellene fektetni; hiánypótló gyakorlatias tárgyokról szóló előadások, illetve szakképzések szervezését: pl. intézményvezetés, közösségszervezés, társadalmi és közéleti részvétel, a szociális, ifjúsági, nőszövetségi és közművelődés-szervezési munka alapjai, ügyvitel, adományszervezés, népi kultúra, kortárs világunk társadalmi és környezeti alakulása stb.; a héber és a görög nyelv oktatásának kiiktatása.

– *A gyakorló segédlelkészek kinevezéséről* ne egyedül a püspök döntsön, hanem az Elnökség az Egyházközi Tanácsok kérelmére, a tanári kar javaslata és a végzős papnövendékek meghallgatása alapján.

Egyházi gazdálkodás

Az egyház fenntartása gondosabb sáfárkodást igényel az anyagi javakkal és lehetőségekkel. A következők a javaslataim:

folytatás a 6. oldalon

Szabó László

Adventi úton

folytatás a 2. oldalról

kedhetünk ebből a földhöz kötöttségből! Megtisztulhatunk a sártól!... Akkor ebből az összevisszaságból még ünnep is lesz egyszer! Csak eljön az idén is karácsony! Talán úgy, mint egykoron! Talán úgy, ahogy bennünk él! Majdnem úgy, mint gyermekkorunk legszebb karácsonyain!

Emberek! Manapság is el lehet jutni az eszményi karácsonyhoz.

Mert – bár még sokan nem tudják! – már el is indultunk feléje! Már úton vagyunk! Már az adventinek mondott ösvényen lépdelünk!

Ez már az *adventus Domini*, az „ürjövét”, a „karácsonyi előköszönő”! Már énekelhetjük, hogy *Rorate coeli*, „Harmatozzatok, egek!”, elfújhatjuk, hogy „Isten országa eljő, útba van”, már meggyújthatjuk az adventi koszorú gyertyáját, jelezvén, hogy lelkünkben egyre nagyobb a fény és a világosság...

Ezek szerint már a létrán vagyunk! Szépen, lassan elkezdjük a kapaszkodást fölfelé, ahol –reményeink szerint – Isten és egy szép ünnep vár reánk!

Hogy mondta Weöres Sándor? „Egyetlen ismeret van, a többi csak toldás: / Alattad a föld, fölötted az ég, benned a létra!”

Szóval benned és bennem a létra? Tehát mindenem adott a készüléshez! Szóval van ilyen, hogy „Advent a Fellegvár alatt / Advent Torockószentgyörgyön!” – Van-e otthon gyertyád? Gyújtsd meg, és nézd a lángját! Van-e szép versed? Vedd elő, és olvasgasd! Két kezed van-e? Tedd össze, és imádkozz! Lelked van-e? Akkor tartsd a fény felé, fedd fel, és hagyd, hogy beléáramoljon a melegség!

Volt egyszer egy kőfaragó, aki időnként szobrásznak álmolta magát. Kertje eldugott sarkában, maga tákolta fészerében éveken át hatalmas, szürke kőtömböt faragott. Azt mondta: ez lesz saját sírköve! Angyalalakot faragott a kőbe. Alulról fölfelé! Megvolt már a lábfeje, a saruja, ruhájának redője, arcának körvonalai, de még korántsem volt kész: szárnyai még nem voltak kifaragva. Egy napon holtan találták rá – vésői és kalapácsa ott volt a befejezetlen szobor előtt. Többé már sohasem fog elkészülni – szárnyai végképp benne maradnak a szürke kőben! (Gyökössy Endre)

Az a szobor azóta is a félbemaradottság szimbóluma! Ez maga a befejezetlenség, az el-nem-készültség, a hiány! – Mintha rólunk mintázták volna akkor, amikor elindultunk az adventi úton!

Barátaim, Jákóbob! Hallgassátok a jó hírt: A létra tetején az Úr áll, és azt mondja: „Én vagyok az Úr, atyádnak, Ábrahámnak Istene, és Izsáknak Istene! [...] Én veled vagyok, és megőrizlek téged, akárhová mégy! [...] Bizony, nem hagyok el, amíg nem teljesítem, amit megígértem neked!”

Nekünk meg erre van szükségünk: ígéretre és bizonyosságra! Azért, hogy legyen, Aki vezessen minket! Azért, hogy legyen, Akibe belekapaszkodjunk! Azért, hogy az adventi ösvényen legyen útjelzőnk! Hogy bátran lépegessünk karácsony felé, hogy reménykedhessünk: Isten álmodt küld reánk és létrát állít elénk, amely összeköti az eget a földdel! Az Ő hűsége, az Ő gondviselése, az Ő ígérete a biztosítéka annak, hogy nem maradunk félig készek, nem leszünk befejezetlenek, szárnyunk nem marad bent a szürke kőben, hanem ebben az esztendőben is felkészülten érkezünk meg az áldott ünnepre!

Ima zsinatra készülve

„Ti vagytok a világ világossága. Nem rejthető el a hegyen épült város. A lámpást sem azért gyújtják meg, hogy a véka alá, hanem hogy a lámpatartóra tegyék, és akkor világít mindenkinek a házban. Úgy ragyogjon a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat.” (Mt 5,14–16)

Gondviselő Istenünk! Életünk azonos, apró lépéseinél mindig Hozzád fohászunk, lelkünk így talál nyugalmat. Életünk ritka, nagy lépéseinél ugyancsak Téged keresünk, mert a biztonság érzését nyújtja arra gondolni, nagy döntéseinkben is Te fogod a kezünk.

Egyhangú hétköznapokon kérjük Tőled, Istenünk, a mindennapi kenyeret, a nyugtató álmod és a békés felvirradást. Magasságban és mélységben keresünk, Hozzád fordulunk, mint virág a melegítő napsugár felé, mint a leágazó gyökér a táplálék felé. Fohászunkban a reménység, örömmámorunkban a megelégedés vagy.

Elődeinkhez hasonlóan mi is hisszük és hirdetjük, hogy Te gazdag és ajándékozó vagy, aki nem fukarkodik adományával. Sokszor fel sem fogjuk, így hát elmulasztjuk megköszönni Neked mindazokat az ajándékokat, amelyekben részesítettél minket. A Benned való hit a legjobb termőföld, amelyből gazdagon nő ki az együttérző szeretet, a dönteni képes értelem, a választani tudó szabad akarat.

Istenünk, Te ismered életünket, egyéni és közösségi vívódásainkat. Ismered a ránk zúduló múltbéli örökség

értékeit és hibáit. Tanúja voltál a nagy egyházépítésnek, a lelki, szellemi és anyagi gyarapodásnak, de tanúja voltál az elárulásnak, a szétszóródásnak, az elfogyásnak is. Ismered a jelen beteljesült álmaid, de kísértéseit és akadályait is. Tanúja vagy tántoríthatatlan akarásunknak, verejtékes munkánkunknak, de tanúja vagy erőnk fogyatkozásának, seregünk megcsappanásának is.

Hozzád imádkozunk, Istenünk, hogy életünknek azt a részét, amelyet ránk bízál, jó sáfárként tudjuk kezelni. A Te utaidon való járásnak legszebb hasonlata a világosságban való járás. Segíts minket erre az útra! Add meg nekünk a fényben való járás biztonságát, a lelki megtisztulás örömét! Segíts választásunkban, bölcsességünk a Benned való hit gyümölcse legyen! Add felismerésünk azokat, akiket Te küldesz el! Add, hogy megbecsüljük azokat, akik szolgálni tudnak, akik a munkától nem félnek, akik számára közösségünk erkölcsi és hitbeli gyarapodása mindennél fontosabb!

Add, hogy hinni tudjunk a szónak, amely Rólad szól, a Te szeretetedről és a Te országról! Segíts minket lelkileg kitérülkedni, hogy befogadhassuk az evangéliumot, azt az örömezenetet, amely minden időben megújul és kiárad az igaz tanítványok szavai és tettei által! Add, hogy minden pompás szónál biztonságosabban mutassa az utat a tanítványi cselekedet!

Istenünk! Szükségünk van arra, hogy jó pásztorok odaadása, szeretete és gondoskodása gyarapodásra vezessen. Szívbeli értelmet, hitből fakadó bölcsességet adj döntésünk meghozatalához! Közösségépítő munkánk által mi mindnyájan, palástosok és palást nélküliek lehessünk a világ világossága! Ámen.

Székelly Kinga Réka

Főgondnok – fő gondok

Amikor a főgondnoki tisztségről beszélünk, úgy gondolom, három tényezőt kell figyelembe vennünk: az egyházi Alaptörvényt, vagyis a jogi keretet, az egyház évszázados hagyományait, amelyekhez ragaszkodunk, és a kor, a társadalom szemléletét, feltételeit, amelyben a mai egyház él és működik.

Alaptörvényünk 211–214. paragrafusai elég általánosan és szűkszavúan fogalmaznak. Főként képviselési, felügyeleti jogokkal és kevésbé cselekvési feladatokkal ruhazzák fel a főgondnokokat.

Egyházunkban nagyon fontos szerepe van a hagyományoknak, azok folyamatos alapot biztosítottak évszázadokon át, a töretlen szellemiséget éltették tovább. Ezért kell visszatekintnünk a múltba. Űkapám (vagyis nagyapám nagyapja), akinek féldomborműve a püspökség Dávid Ferenc dísztermének falán a többi jelentős egyházi személyiség képmása mellett látható, Mikó Lőrinc volt az, aki a 19. század közepén megalkotta egyházunk működésének jogszabályait az akkori szokásjog alapján. Abban az időben az egyes egyházközösségek önállóan gazdálkodtak, jövedelmükből, vagyonukból az egyházi központ anyagi támogatása nélkül is megélték. Ezért az egyetemes egyház gazdasági feladatai csupán a nagy beruházásokra (például új iskola építése), az egyházi vagyon kezelésére korlátozódtak. Ezekre is külön-külön bizottságok alakultak. A főgondnok szerepe akkoriban főként a reprezentálás volt. Rendszerint köztisztviselőként álló és anyagilag is biztos háttérrel rendelkező értelmiségiek töltötték be ezt a tisztséget.

Azután jött a II. világháború, a rendszerváltás. Az egyház vagyonának jórészt államosították, az egyház gazdasági mozgásterét leszűkítették, csupán a templomok javítására, az egyházi ingatlanok bérbeadására, karbantartására korlátozódtak. A szűkülő keretek között a főgondnok tevékenysége is a belső ügyek intézésére, az állami szervezetekkel szembeni képviselőre csökkent – az állambiztonsági megbízottak állandó megfigyelése alatt. A cél az egyház szellemi és anyagi értékeinek megtartása, a túlélés volt. Ebben a nehéz időszakban többek között nagyapám, Mikó Lőrinc és édesapám, Mikó Imre vállaltak főgondnoki tisztséget.

Az 1989-es változás után új helyzet állt elő, a törvények lassan változtak. Az 1990-es évek második felétől megindult az egykor államosított egyházi javak, ingatlanok, iskolaépületek, erdők visszazolgáltatása. Mindez nagyon lassú, évekig

tartó pereskedéssel járt. A visszaszerzett és meglévő ingatlanok bérbeadása piaci áron, befektetések eszközlése, a törvények és lehetőségek kihasználása fontos kérdéssé vált a mi egyházunk életében is. Mindez sokszor bizonytalan gazdasági közegben, állandó infláció közepette, a különböző kormányok és pártok érdekei szerinti törvényváltozások mellett, a hatóságok szándékos időhúzása, rosszindulatú hozzáállása miatt történt. Ebben az időben olyan főgondnokra volt szükség, aki gazdasági ügyekben gyakorlati tapasztalattal rendelkezik, az egyház vagyonának visszaszerzésében és kezelésében az egyház érdekeit, vagyonának gyarapodását szolgálta. Bár az egyes egyházközösségek önálló jogi személyiséggel rendelkeznek, a lélekszám apadása és a hívek elszegényedése miatt sok helyen nem tudják magukat fenntartani. Ugyanakkor sok helyen kezdtek templomokat javítani, építkezni. Szükségessé vált az egyetemes egyház anyagi támogatása a kis létszámú és az építkező egyházközösségek felé.

Az elmondottakból kitűnik, hogy a főgondnok szerepe, a személyével kapcsolatos elvárások az Alaptörvény szabta keretek között az adott kor kihívásainak, életfeltételeinek a függvényében változtak.

És ezzel elérkeztünk napjainkhoz, a főhatósági választások küszöbéhez. Feltehetjük magunknak a kérdést: milyen főgondnokokra van szüksége az Erdélyi Unitárius Egyháznak a III. évezred kezdetén, milyen kihívásokkal kell szembenéznie, az eddigi gyakorlatához képest milyen irányváltoztatás szükséges és *ki lenne alkalmas* erre a tisztségre.

A továbbiakban megpróbálom megalkotni a megválasztandó, szerintem ideális főgondnok képzeletbeli szellemi arcát és cselekvésének irányait.

- Először is vállalja el a tisztséget az elvárások ismeretében és azzal a tudattal, hogy ezzel semmi anyagi haszon nem jár.

- Tudjon fizikai időt szánni a tisztséggel járó gyűlésekre, megbeszélésekre, tanácskozássokra, kiszállásokra, utazásra, reprezentálásra, rendezvényeken való részvételre.

- Legyen „belső ember”, aki ismeri egyházunk életét, múltját, jelenlegi helyzetét, tisztségviselőit, egyszóval ne legyen „ejtőernyős”.

- Eddigi élete bizonyítsa egyházi elkötelezettségét, unitárius szellemiségét, keresztény erkölcsi életvitelét.

- Legyen aktív dolgozó, aki jártas a gazdasági és pénzügyekben, ismeri a tör-

vényes rendelkezéseket, vagyis benne van a mai élet forgatagában.

- Nagy előny mindezek mellett a vállalkozás- vagy intézményvezetői tapasztalat, közéleti tevékenység, a jó román és angol nyelvtudás.

- Beszéde legyen világos, megfontolt, megnyerő, tekintélyt keltő. Az állami hatóságok és a felekezetek közötti kapcsolatokban meggyőző érvekkel képviselje egyházunk érdekeit.

- Legyen széleskörű kitekintése, tudjon felülemelkedni a kicsinyes személyeskedéseken, a párt- vagy csoportérdekek képviselésén, mindig tartsa szem előtt az egyetemes egyház érdekeit, tekintélyét, törekedjék a konfliktusok kezelésére – és nem a „szőnyeg alá seprésére”.

- Gazdasági, jogi, világi kérdésekben vegye figyelembe a belső és külső szakemberek véleményét, alakítson ki saját álláspontot, azt tartsa fenn, határozottan lépjen fel, ne hagyja magát befolyásolni.

- Vállalja a bírálatot és legyen nyitott a mások javaslataira, bátorítsa az építő véleménycserét, mellőzze a tekintélyelvű megoldásokat.

- A nem spirituális, nem vallási és teológiai kérdésekben – amint *protestáns* egyháztaghoz illik – az eddigiéknél erősebben kellene igényelnie a zsinatpresbiteri elv érvényesülését, kéri a világiak, a szakemberek munkáját.

- Végül a főgondnok nem tisztviselő, nem hivatalnok, ne legyen „szorgalmas hangya”, hanem előrelátó „bölcs bagoly”.

Kis egyházunkban természetesen nagyon nehéz olyan kiváló személyeket találni, akik mindezeknek az elvárásoknak megfelelnek. Legfőképpen azok a kiváncsiak a nehezen összeegyeztethetők, hogy a főgondnok legyen aktív dolgozó, vezető és legyen ideje eleget tenni a főgondnoki tisztségnek. Ez részben megoldható általában, hogy az egyháznak két főgondnoka van, akik szerencsés esetben kiegészítik egymást, és akkor a feladatokat is az alkalmasságtól függően megoszthatják egymás között.

Másrészt azt is tudjuk, hogy mindannyian fejlődhetünk, ha van hozzá kellő belátás, akarat, elhatározás. Minden tisztségbe bele kell tanulni, a munkatársakkal össze kell szokni. Eddig is tapasztalhattuk, hogy minden főgondnok más-más személyiség volt, és az egyéniség rányomta bélyegét a tisztségre, és fordítva, egyik a másikat alakította. Női hasonlattal élve: ha nagyon szeretem egy ruhámat, de kihíztam, képes vagyok fogyókúrázni, *magamon* alakítani, hogy beleférjek. Ha nem megy, kénytelen vagyok kiengedni

folytatás a 6. oldalon

Asztalos Klára

Főgondnok...

folytatás az 5. oldalról

a szoknyából, hogy viselhessem – azaz a feladatokat is magamhoz idomítani.

A főtisztviselő-választó főtanácsi és zsinati ülés küszöbén mindenki arra

kíváncsi, kik lehetnének alkalmas jelöltek erre a tisztségre. Erre a kérdésre a választók javaslatai alapján a jelölő bizottság állítja össze a névsort, és felelőségük tudatában az egyházi Főtanács tagjai hivatottak szavazataikkal dönteni legjobb tudásuk és lelkiismeretük szerint. [Mire

lapszámunk az Olvasókhoz ér, a jelölő bizottság már nevesítette a választható főtisztviselőket – a szerk.]

Adjon Isten bölcsességet mindannyiuknak, és óvja, vezérelje kis egyházunkat a megmaradás útján a jövő létfeltételei mellett is életképességének bizonyítására.

...egyházkormányzási feladatok...

folytatás a 3. oldalról

– *Gazdasági és jogi tanácsadás az egyházköröknek, egyházközségeknek, tanintézeteknek, egyháztársadalmi szervezeteknek.*

– *Fokozottabb központi szerepvállalás a „gazdátlan” egyházi javak kezelése terén; a püspöki lakás rendeltetésének megváltoztatása; a pályázati lehetőségek és más adomány szervezési lehetőségek hatékonyabb kihasználása; idegenforgalmi lehetőségek kiaknázása.*

– *Programközpontú költségvetés-tervezési szempontok érvényesítése; a költségvetés végrehajtását rendszerbe kell foglalni, így többek között közbeszerzési szabályzatot és utalványozási rendszert kell alkalmazni a pénzügyvitelben.*

– *A megbicsaklott fizetési reform újraértékelése és folytatása; a többgyermekes vagy szociálisan halmozottan hátrányos helyzetű lelkészi családok többletkiadásaihoz való hozzájárulás.*

– *A központi tisztviselők, teológiai, tanárok, lelkészek és más egyházi alkalmazottak fizetésen kívüli kedvezményeinek, valamint lakás- és munkakörülményeinek nyilvántartása, méltányos rendezése.*

Egyházkormányzás

Az alábbiakban a szorosabban értelmezett egyházkormányzás területére lépek néhány változtatnivaló felsorolásával.

Az egyházkormányzási gyakorlat megváltoztatása a testületi döntéshozás hatékonyabbá tétele és a csapatmunka meghonosítása által; világiak és szakemberek érdemlegesebb bevonása a döntések előkészítésébe és a döntéshozatalba; az állandó és alkalmi bizottságok szerepének növelése, szakmai munkacsoportok létrehozása.

A külkapcsolatok és a képviselői terén, valamint a közéleti és nemzetpolitikai szerepvállalásban is kezdeményezőbb egyházkormányzást tartok kívánatosnak.

A főhatósági döntések végrehajtása és más közigazgatási feladatok ellátása személyzeti úton is hatékonyabbá tehető, ugyanakkor a Közigazgatási Hivatalt tehermentesítené az ún.

főhatósági hivatal létrehozása a főhatósági döntések előkészítése, a képviselői megszervezése és más ügyek intézése céljából. A főhatósági hivatal testületét a főtisztviselők alkotnák, így ők gondoskodnának a működéséről. A főhatósági hivatal egyszerre töltené be a püspöki, a főgondnoki, a főjegyzői és a közügyigazgatói hivatal szerepét. Mindez intézményesítetten is hozzájárulna a főtisztviselők tényleges szerepkörének kiteljesítéséhez, az Elnökségen belüli kiegyensúlyozott feladatmegosztáshoz.

Utoljára hagytam az átvilágítási folyamat kiteljesítésére és kutatócsoport létrehozására vonatkozó javaslatomat. A belkörü (egyházi) átvilágítás legenyhébb válfaja nem a személyes leszámolásokat célozza, hanem a közelmúlttal való igazságos elszámolást tenné lehetővé. (Az esetleges együttműködés ténye nem zárna ki a megválasztás lehetőségét, azonban lehetőséget adna a választóknak a nyilatkozat tartalmának figyelembevételére.) Az állami átvilágítási törvény (1999/187) eredetileg kötelezővé tette a lelkészi és egyházvezetői tisztségre pályázók nyilatkozattételét, ugyanakkor mindenkinek lehetősége volt a lelkészek és az egyházvezetők átvilágítását kérni. E cikk írásakor javában zajlik a jogszabály „kiherélése”, amit elsősorban a román görögkeleti egyház igényelt, azonban ennek más egyházak körében is akadnak „hasznélvezői”. A kilátások szerint ezután már csak az egyházak vezető testületei kérhetik a lelkészek és az egyházvezetők átvilágítását, de az sem kizárt, hogy idővel mindnyájunkat szentté nyilvánítanak, az iratcsomókat pedig örökre megsemmisítik. Azt javaslom, hogy amíg nem késő, egyházunk főhatósága kérje ki az 1945 és 2008 közötti egyházvezetők iratcsomóját, és annak tartalmát tegye nyilvánossá legalább a főhatósági testületek tagjai számára. Emellett az államvédelmi szervek által meghurcolt egyházi emberek iratcsomóját is ki kell kérni. Az iratcsomók és más használható anyagok tanulmányozása céljából létre kellene hozni egy szakmai munkacsoportot, amelynek feladata az államvédelmi szervek egyházi életbe való beavatkozásának feltárása lenne. Úgy érzem, legalább ennyivel tartozik egyházunk a nacionál-kommunista rendszer áldozatainak, ugyanakkor a múlt hibáinak tárgyilagos feltárása örök tanulságul szolgálna a jelen és a jövő egyházának.

A 440. évforduló ünneplése Debrecenben

A Debreceni Unitárius Egyházközség, a Magyarországi Unitárius Egyház védnöksége alatt 2008. október 25-én az egyházközség templomában tartalmas rendezvényvel emlékezett az 1568. évi tordai országgyűlésen kihirdetett vallásszabadságra és az unitárius egyház megalapítására.

A rendezvény szervezője Pap Gy. László, a debreceni unitárius egyházközség nem-

rég beiktatott lelkésze volt, akinek hatékony segítséget nyújtott Csiki József egyházközségi gondnok. Az ünnepségen képviseltette magát a Magyarországi Unitárius Egyház főhatósága: Rázmány Csaba püspök, Balácsi László főjegyző, Pálffy László főgondnok-helyettes. Az egyházközség hívei mellett jelen voltak lelkészek és világiak a magyarországi

unitárius egyházközségekből. Az Erdélyi Unitárius Egyház részéről dr. Rezi Elek főjegyző, Székely Miklós kövendi, Török István olthévízi, Buzogány Csoma István nagyváradi lelkészek vettek részt az ünnepségen.

A *Hatalmas Isten, győzhetetlen várunk* elnéklése és Balácsi László főjegyző imája után a helyi lelkész, majd Rázmány Csaba püspök köszöntötte a megjelenteket. Pap Gy. László elnöki megnyitójában többek közt a következőket mondta: „Sok kérdés kering bennünk, amikor mai ünneplésünkre figyelünk. Ezek megvála-

szólása megtörténik, ha esztendő múltával megállapítható lesz, hogy méltó emléket állítottunk, emlékekben magunk is gyarapodtunk, s nem utolsósorban megmutattuk ismételen a világnak, hogy unitáriusokként jelen vagyunk a vallási és társadalmi élet porondján.”

Az ünnepélyes köszöntések és az elnöki megnyitó után dr. Rezi Elek tartott előadást *Mi az unitarizmus hozzájárulása az erdélyi, a magyar és az európai kultúrához?* címmel. Előadásában a vallásszabadság és a tolerancia kérdését vizsgálta a múlt, jelen és jövő összefüggéseiben. Kiemelte: az 1568. évi tordai vallásszabadságot-törvényt egyedisége abban állt, hogy teológiai töltete, alapindoka volt. Ez a teológiai alapindok az unitárius reformáció sajátos üzenetéből, teológiai alapállásából fakadt. Konklúzióként felhívta a figyelmet arra, hogy a vallásszabadság 440 évvel ezelőtt kihirdetett eszméje olyan érték, amely az európai kultúrát gazdagította és az Európai Unió vallási útkeresésének is mintaként szolgálhat.

Buzogány István nagyváradi lelkész szemléletesen mutatta be a debreceni és a nagyváradi hitviták történetét, és kiemelte időszerű üzenetüket.

Török István olthévízi lelkész az egyházközi testvérkapcsolatok fontosságáról és szükségességéről tartott tartalmas előadást. Kiemelte, hogy bizonytalanságot ébresztő világunkban a kölcsönös tiszte-

leten alapuló együttműködésnek fontos szerepe van a biztonság, az otthon-érzés kialakítása során.

Csiki József gondnok a debreceni unitárius gyülekezet jövőjéről tartott előadást *Hogyan látjuk a debreceni unitáriusok holnapját?* címmel. A gondnok nem hallgatta el a nehézségeket, az egyházköziség előtt álló feladatokat, gondokat, de reményét fejezte ki, hogy a közös munka meghozza majd a jövő gyümölcsét.

A délelőtti előadásorozat végén Balácsi László főjegyző és felesége, az olthévízi Török Karola és Buzogány István nagyváradi lelkész zene- és énekszámait, szavatait emelték az ünnepség hangulatát. A délelőtti program a beregi küldöttség és a vásárosnaményi képviselők tisztelgésével ért véget: megkoszorúzták a bejárati kapualjban levő két faragott emléktáblát, amelyeket a beregi testvérek állítottak a váradai és debreceni disputák, valamint Arany Tamásnak, a köröspetérdi antitritárius tanokat valló prédikátornak az emlékére.

A délutáni rendezvény első mozzanataként Pap Gy. László előadása hangzott el *Vallásosságom ma – holnap* címmel. A lelkész őszintén vallott hit- és életfelfogásáról.

Felemelő érzések közepette került sor a testvéregyházközi kapcsolatok jelképes megkötésére Debrecen, Olthévíz és Nagyvárad között. Ennek maradandó

jelképeit, a kézi kopjafákat a gyülekezetek képviselői átadták egymásnak, s szavukat és kézfogásukat adták arra, hogy szívvel-lelekkel, becsülettel, szeretettel ápolják testvériségüket. A kapcsolat dokumentumszerű hivatalos aláírása az elmondottak alapján Olthévízen történt meg. Ezt követően Buzogány Csoma István és Török Karola zenével és szavalattal örvendeztette meg a jelenlevőket.

Befejezésül Pap Gy. László lelkész és Pálffy László főgondnok-helyettes értékelték a gazdag nap mozzanatait

A rendezvénysorozat istentisztelettel ért véget. Székely Miklós kövendi lelkész beszédében a múlt örökségének megbecsülését, a keresztyéni értékrend szerinti jelen megélésének fontosságát kötötte a hallgatóság lelkére.

Az istentisztelet után Kiss Török II. díkó színművész nő műsorával zárult az ünnepség.

Messzemenő elismerés illeti a debreceni egyházköziség lelkészét a kiváló szervezés miatt, a lelkész-házaspárt a szíves vendéglátásért. Úgy érzem, az ünnepség után mindenki hitében megerősödve távozott és egy olyan „lángot” kapott útravalóul, amelyet érdemes ápolni és továbbadni.

A rendezvény hang- és képanyagát az egyházköziség az érdeklődők rendelkezésére fogja bocsátani.

dr. Rezi Elek

A testvériség íze

Látogatás a Concord Unitarian Universalist First Parish meghívására

1990-től kezdődően valós lehetőség nyílt arra, hogy egyházköziségeink testvérkapcsolatot alakítsanak az Egyesült Államokbeli Unitárius Univerzalista gyülekezetekkel. Ezzel a lehetőséggel több-kevesebb sikerrel talán minden gyülekezetünk megpróbálkozott. A mozgalomnak kezdettől fogva mindkét oldalról akadtak odaadó szorgalmazói és munkálói – hála Istennek. Sok tapasztalattal rendelkezve ma már azt is láthatjuk, hogy a testvérgyülekezeti kapcsolat nem lehet csupán hivatali ügyintézés. Elengedhetetlen az őszinteség, a baráti viszonyok ápolása, a folyamatos kapcsolattartás, az angol nyelv ismerete és a személyes odaadás mindazok részéről, akik a kapcsolat működtetését vállalják. A mi esetünkben, amikor az utóbbit említjük, legtöbbször a gyülekezet lelkészéről beszélünk.

Immár közel húsz éve annak, hogy a székelykeresztyéni unitáriusokat és a Massachusetts állambeli (Amerikai Egyesült Államok) Concord UU First Parish közösségét szoros testvériség fűzi egybe. Ez a kapcsolat tucatnyi oda-vissza látogatással, komoly és tervszerű közösségépítő programként már évekkel ezelőtt túlnőtte kezdeti egyszerűségét. Mégis, aki közelebbről megismerkedik ezzel a történettel, nem tudja észre nem venni, hogy a mintaértékű testvérkapcsolat egy csodálatra méltó barátságon alapszik. Gary Smith és id. Szombathalvi József testvéri barátság az évek során édes gyümölcsöt termelt mindkét

gyülekezet számára, sőt megköszönhetem azt mondani: erdélyi unitárius közösségünk javára.

Feleségemmel együtt alig több mint egy éve kerültünk ennek a történetnek a közelébe, amikor 2007 nyarán az Erdélybe zárandokoló concordi ifjúsági csoporttal volt szerencsénk több napig együtt utazni, hogy népünk és egyházunk kincseiből alig néhányat megmutathassunk a kíváncsi zárandokoknak. Amikor Szombathalvi József esperes ennek a csoportnak az utaztatásával megbízott, egyszerűen kötelességemnek tartottam, hogy mint az Unitárius Gimnázium lelkész-vallásánára besegítsek a keresztyéni egyházköziség munkájába, hiszen a concordi gyülekezet tagjai 1996-tól máig nem kevesebb, mint 180 000 amerikai dollárral segítették az iskola diákjait. Ennyit igazán megtehettek az iskola iránt tanúsított nagylelkűségért cserében – gondoltam, és elvállaltam, hogy néhány segítőtársal az érkező csoportot Budapesttől egy kolozsvári megállóval Keresztúrig elvezessem.

Az elvállalt idegenvezetésnek köszönhetően kerülhetett sor arra, hogy az idei Concordba látogató csoportnak jómagam is tagja lehettem. A testvéregyházközégi program ugyanis jól

folytatás a 8. oldalon

Lakatos Sándor

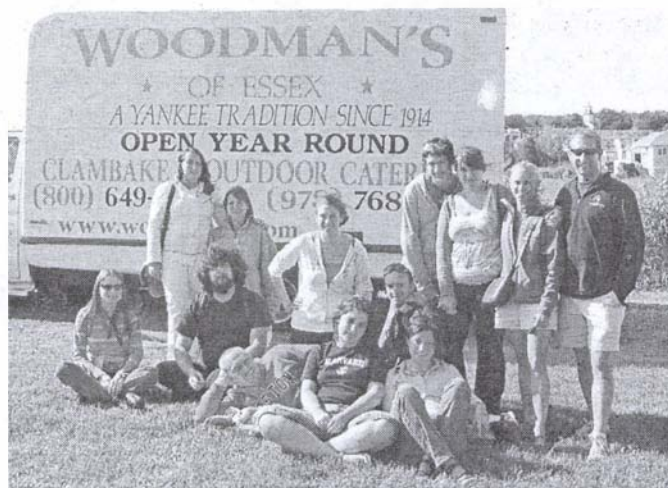
A testvériség íze

folytatás a 7. oldalról

meghatározott ütemterv szerint működik, mely szerint minden második évben a concordi ifjúsági csoport, négyévente a concordi kórus látogat Székelykeresztúrra, és kétévente Székelykeresztúrról megy küldöttség Concordba. Idén kilencen élvezhettük az Egyesült Államok nagykövetségének megőlegetett bizalmát, amely bizalom bolygónk e részén a beutazási vízumban ölt testet. Küldetésünk célja elsősorban az volt, hogy a székelykeresztúri unitárius közösséget képviseljük, ottlétünk alatt megismerkedjünk a testvérgyülekezetünk otthonával, mindennapjaival, szokásaival, új barátságokat kössünk, a régi barátságokat szorosabbra fűzzük, és olyan tapasztalattal térjünk vissza, amely egyházi közösségünket és meglévő kapcsolatunkat erősebbé és élőbbé teszi.

A szóban forgó testvérkapcsolat – amint említettem – az évek során túlnötte kezdeti állapotát, tovább gyűrűzött a látogatások révén, amikor a gyülekezeti tagok kölcsönösen megnyitották otthonaikat, és esélyt adtak a „messziről jött idegennek” betekintést nyerni a mindennapi családi életbe. Tovább erősödik ez a kapcsolat a concordi kórus tagjainak ragaszkodása révén: ha ide látogatnak, a kedvünkért magyarul énekelnek, vagy otthon, Concordban magyarul éneklük a zsoltárt, ha az erdélyi őszi hálaadás vasárnapját ülik meg a templomban. Csak Isten tudja és a karnagy, mi munka rejlik abban a tiszta, magyar hangformálásban.

Ha erdélyi látogató megy Concordba, meglepve fedezheti fel, mekkora becsben tartják nagyon sok otthonban a korondi festett cserepet, a székely varrottast vagy a keresztúri faragott fadíszt. Minden darab amolyan ereklye, hiszen személyes ajándék valamely kedves erdélyi barátától. Nem egy lakásban akad meg a szemé az erdélyi vendégnek olyan fotón, amely a ke-

Az óceán közelében

restúri unitárius templomot, az unitárius gimnáziumot vagy más környékbeli jellegzetes erdélyi tájat örökít meg. Már-már túlzást vélhetne felfedezni az ember, amikor a concordi atyafi személyes számítógépének képernyővédőjéről is a csehétfalvi templomtorony köszön vissza. De mindez nem túlzás, hanem egyszerűen egy élő testvérkapcsolat mélységét tükrözi, amely az évek során számtalan megfizethetetlen, kedves pillanatot halmozott fel.

A Concordban és környékén töltött tíz nap felejthetetlen élményeket és értékes tapasztalatokat adott. Az érkezés másnapján autóra ültünk és a két állammal odább lévő, vermontbeli Timberlake nevű táborhelyre utaztunk, ahol egy hétféve erejéig az éppen soron következő őszi ifjúsági hétvégén vettünk részt. Az őszi színekben pompázó erdőben lévő táborhely látvá-

Október 23-án, az 1956-os magyar forradalom kitörésének 52. évfordulóján a kolozsvári belvárosi unitárius templomban ökumenikus istentiszteletre került sor a Kolozsváron székelő magyar történelmi egyházak előjáróinak szolgálatával. A János Zsigmond Unitárius Kollégium Péterffy Gyula Énekkara kórusműveket adott elő.

A Nyárádgálfalvi Egyházközség október 25-én tartotta új lelkésze, Barabás Zsolt beiktató ünnepélyét. A beiktatást Nagy László, a Marosi Egyházkör esperese végezte. Jelen volt és beszédet mondott dr. Szabó Árpád püspök is.

Október 31-én, a reformáció napján, az unitárius teológiai hallgatók, egyházi előjáróink és a teológiai tanárok vezetésével, ez évben is megkoszorúzták a kolozsvári Házsongárdi temetőben található unitárius egyházi és világi vezetők, tanárok és tudósok, valamint közéleti személyiségek síremlékét.

November 1-jén a budapesti székhelyű Erdélyi Gyülekezet a Reménység Szigetén, felavatta az Erdélyi Halottak Emlékkertje elnevezésű emlékhelyet, a határon túli kiemelkedő magyar személyiségek emlékére. Unitárius egyházunk előjárói közül Dávid Ferenc emléktáblája és domborműbe öntött arcképe is ott található a sorban. Az ünnepségen dr. Szabó Árpád püspök is szolgálatot végzett.

Özv. Fülöp Árpádné született Balázs Sára, néhai Fülöp Árpád unitárius lelkész özvegye, életének 92. évében, 17 évi özvegység után 2008. szeptember 20-án rövid szenvedés után elhunyt. Férje oldalán az Olthévízi Egyházközség tiszteletes asszonyaként 38 éven át hűséggel szolgálta egyházunkat. Temetése szeptember 22-én volt a családi háztól az olthévízi temetőben, a szertartást Török István helyi lelkész végezte. Emléke legyen áldott!

Förizs Géza nyugalmazott unitárius lelkész életének 77. évében, 2008. október 9-én hirtelen elhunyt. 1931-ben született Kénosban, a Protestáns Teológiai Intézet Unitárius-Karán szerzett lelkészi oklevelet 1955-ben. Lelkészi szolgálatát a gyakorló évekként az Iszlói Egyházközségben kezdte 1955-1957 között. 1957-ben a Pipei Egyházközség rendes lelkésze lett, s az is maradt harminchat éven át. 1993-ban előbb betegnyugdíjazták, majd rendes nyugdíjba ment, s azóta szülőfalujában élt. Temetése f. év október 11-én volt Kénosban, a templomban tartott gyászszertartást Csáki Levente helyi lelkész végezte.

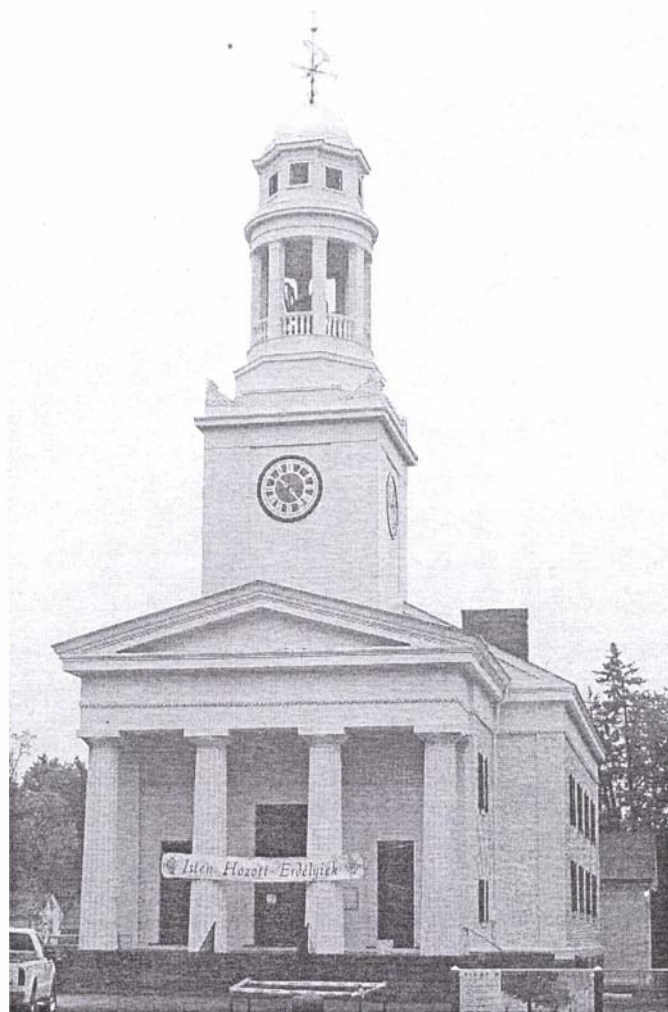
Búcsúbeszédet mondott Csete Árpád homoródmási lelkész a lelkészi kar, valamint Simó Sándor esperes a Székelyudvarhelyi Egyházközség részéről. A sírnál Jenei L. Csaba pipe-szásznádasi lelkész mondott búcsúztatót. Emléke legyen áldott!

nya lenyűgözött, és most már amerikai barátaimmal egyetértve állapítottuk meg, hogy a vermontbeli Timberlake és környéke „kísértetiesen” hasonlít az általuk is meglátogatott és megkedvelt Vargyas-völgyhöz. Az iskolakezdés előtti őszi ifjúsági hétvége hagyomány az ottani fiatalok körében. A laza, nyugalmas időtöltés lehetőséget ad az elcsendesülésre és a szórakozásra egyaránt. Innen hazatérve a fiatalok megnyugodott lélekkel és a természet szépségéből merített lendülettel vágnak neki az új iskolai évnak.

Concordba visszaérkezve hétfő reggel körbevezettek a felújítás alatt lévő templomban és annak környékén. A templom, a hozzá tartozó kápolna, gyülekezeti termek és irodák a munkálatok miatt pillanatnyilag mind használaton kívül vannak. Az ideiglenesen berendezett irodákban megismerkedtünk a hitoktatóval, az egyházközségi számvévővel, a kórházlelkésszel, a szabadéves teológussal, az énekezővel, a gondnokkal, a gazdasági ügyintézővel és más sürgő-forgó emberrel, akik egyenként mind-mind az egyházközségben elvégzendő feladataikkal foglalkoztak – a lelkész mellett. A sok alkalmazott mellett rengeteg önkéntes is közreműködik az egyházközségi munka különböző területein.

Peter Fischelis barátunk segítségével, aki Concord város oktatásügyi bizottságának tagja, szerencsénk volt meglátogatni a Concord Carlisle High School nevű helyi középiskolát. A városi tanfelügyelő és az igazgató személyesen fogadott, körbevezetett és bemutatta az iskola fontosabb részeit. Az interaktív táblákkal felszerelt osztályok, az emeletes könyvtár, a saját sávszélességgel működő iskolarádió, a nemrégiben elkészült vadonatúj focipálya és fedett úszómedence mellett engem személy szerint az is-

A concordi unitárius-univerzalista templom

Unitárius rádióműsorok

Rádió-istentisztelet

Kolozsvári Rádió, alkalmasszerűen, vasárnapokon, 17.30-kor. Szerkeszti: Solymosi Zsolt. november 30., december 21.

Tavaszi virágcsokor

unitárius gyermekműsor havonta kétszer. Kolozsvári Rádió, szombaton reggel 9.15–9.30 között. Szerkesztik: Rácz Mária, Rácz Norbert. november 15., december 6.

Unitárius félóra

a székelyudvarhelyi Prima Rádióban, a 87,9 MHz-en, illetve interneten a www.prima-radio.ro címen.

Szerkeszti: Csáki Levente. minden vasárnap reggel 8.30-kor.

kola jazz-bandája nyűgözött le a leginkább, akiket éppen próba alatt sikerült meglesni.

Két egész napot töltöttünk Boston legfontosabb látnivalóinak megtekintésével. Házigazdáink vezetésével meglátogattuk Massachusetts Állam Házát, az 1956-os magyar forradalom és menekültek tiszteletére állított emlékművet, amely a bostoni Szabadság téren található, majd belülről tekinthettük meg a Faneuil Hall közösségi termet, ahol a magyar közösségek támogatásáért Kossuth Lajos mondott nagyhatású beszédet az 1849-es szabadságharc leverése után. Sajnos zárva találtuk a híres Kings Chapel ajtaját, ami Boston első Unitárius Univerzalista temploma, végül a hosszas gyalogtúra után jólesett egy rövid pihenő az Unitárius Univerzalista Tanács központi épületének könyvesboltjában. Mosolyogva vettük tudomásul, hogy amerikai testvéreink a szóban forgó épületet „az UU Vatikánjaként” emlegetik. Egyedi élményt jelentett a csoport minden tagja számára a látványokban gazdag hajózás, a muzeális hajók megtekintése, vagy a Harvard Egyetem udvara jellegzetes épületeivel és a felekezetek által közösen használt kápolnával. Végül talán többünknek eszébe jutott, hogy az ötvenedik emelet magasságából egy kilátóról szemügyre venni Bostont és annak repterét – no meg az óceánt – talán minden embernek meg kellene hogy adasson egyszer az életben.

Ottlétünk ideje alatt a maguk részéről igyekeztünk hazánkról és szűkebb otthoni közösségünkől megfelelő képet alakítani. Személyes beszélgetésekből kiderült, hogy a protokolláris kliséken túl nagyon is érdeklődők és nyitottak minden tudnivaló befogadására, odáig elmenően, hogy az egyházközség tagjai közül többen rendszeresen magyar nyelvórákat vesznek. A kor igényeinek megfelelően vetítéses bemutatót tartottunk az egyházközség elmúlt évi tevékenységéről és munkájáról, ugyanakkor – tekintettel a tizenkét éves ösztöndíjprogramra – az érdeklődők számára igyekeztünk egy széleskörű rálátást kínáló bemutatót tartani a Berde Mózes Unitárius Gimnázium múltjáról és jelenéről.

Tekintettel arra, hogy az egyházközség temploma és a közösségi épületek javítás alatt állnak, ottlétünk alkalmával Concord környékén két másik UU közösség temploma adott otthont esti programjainknak. Egyik este a Carlisle-i gyülekezet közösségi

folytatás a 10. oldalon

A testvériség íze

folytatás a 11. oldalról

termében találkoztak az erdélyi érdeklődésű concordiak és környékiek, másik este a bedfordi gyülekezet és lelkesze, John Gibbons látott vendégül. A bedfordi templomban egy erdélyi esti áhítatot tartottunk, magyar zsoltárt énekeltünk és fekete palástot öltöttem magamra, hogy angol nyelven bár, de ízelítőt adhassunk az erdélyi istentisztelet hangulatából. A szertartás végzésében a csoport minden tagja részt vett énekléssel, Varró Amália gyakorló segédlelkész imát mondott, jómagam rövid elmélkedésben az Erdélyi Unitárius Egyház 440 éves múltjának legnehezebb pillanatairól beszéltem, emlékeztetve ugyanakkor a hálaadás ünnepének közelségére. A szertartás után a résztve-

vők egy beszélgetésen vehettek részt Gary Smith és John Gibbons vezetésével, amelynek témája az erdélyi és amerikai unitáriusok közös történelmi és hitelvi alapja volt, de a testvérkapcsolatok fontosságát is érintették a felszólalások.

S ha mindezek nem győztek volna meg arról, hogy Amerika tényleg létezik, Winslow Pettingel barátunk egy röpké délelőttön bemutatta az Amerikai Egyesült Államok történelme kezdetének helyszíneit, ahol a telepesek először szálltak szembe az öntelt brit katonákkal. Megláthattuk a környék büszkeségeként emlegetett Minute Man szobrot, gyorstalpaló formában és gyaloglás közben tanultunk a transzcendentális fogalmáról és az irányzat képviselőiről. Hallottunk az Emerson család függetlenségi harcokbeli hőstetteiről, meglátogattuk a házat, ahol Ralf Waldo Emerson *A természetéről* írt munkája született, és ahol

Holland testvérek – egyetemes szeretet

Nagy bölcsességet fed az a mondás, hogy életünk cifra utazás. Legkevesebb két dimenzióban tudjuk nyomon követni ezt. A fizikai valóság arról tanúsodik, milyen földrajzi helyeket járunk be, milyen helységeket töltünk meg élettel. A lelki valóság pedig arról „számol be”, mit éreztünk avagy mit szerettünk volna érezni, miközben különböző helyeket megjártunk, különböző helységeket végiglakunk.

Hosszan lehetne erről a kérdésről filozofálni, millió szempontból megvizsgálni, hogyan képeződik le ebben a témában a nagy igazság. Életünk sok rejtélyét könnyebb megoldani, ha vesszük a fáradságot és megnézzük, mások milyen leleményességgel és milyen hittel próbálják túlélni ezt a sokszor lehetetlen földi életet. Mindenképpen tanulságos dolog az utazás. A tanulás mellett pedig ráadás az a lelki élmény, amelyet az utastársak lelkesedése és a házigazdák szívessége táplál.

A Homoródszentpéteri Unitárius Egyházközség tíz tagja – harminc és határozhat év közöttiek – arra a nagy elhatározásra jutott ez év közepén, hogy végre eleget tesz a hosszasan tartó hollandiai hívogatásoknak és októberben meglátogatja a bilthoveni testvérgyülekezetet. Már kétszer is voltunk csoportosan, de a mostani előkészületek hál'Istennek eltértek az előbbiektől. Szinte borzongva gondoltunk vissza a tíz évvel ezelőtti kirándulásra, amikor először hosszas egyeztetés után el kellett mennünk Bukarestbe a nagykövetségre, ahol *alig* hogy megajándékoztak a két hétre szóló ott-tartózkodás jogával. Amikor pedig valahogy kiérkeztünk, házigazdáink egyenesen az ottani rendőrségre vittek „bemutatni” és írásos dokumentummal vállaltak felelősséget azért, hogy minket

majd haza is küldenek. Ehhez a megalázó hercehurcához képest teljes jogú világpolgároknak éreztük magunkat, amikor a repülőről leszállva nemhogy külön sorba állítottak és csomagokat bontogattak volna, de azt sem kérdezték, hogy mégis mikor mennénk haza.

Az utazás izgalmát tehát nem a hatóságoktól való félelem táplálta, hanem a nagy kaland reménye. No, a kaland már Patafalván megkezdődött, mert a legidősebb társunk már ott rosszul lett. További rosszullétek következtek a budapestig tartó buszozáson, úgyhogy rettegve gondoltunk a ránk váró repülőútra. Félélmünk azonban alaptalannak bizonyult, mert a repülés mindenki számára egyszerűen élvezetes volt.

Holland házigazdáink igazán kitettek magukért. Már Szentpéteren rájöttek az egyszerű élet nagy különbségeire, úgyhogy kérés nélkül hozták reggelire a sonkát és szalámit, ők maguk vajjas kenyéren, sajton és gyümölcsön tartották magukat. Tudták azt is, hogy mi mindenhez kenyeret eszünk, és délután a férfiaknak jólesik egy sör.

Bilthoven, Westbrock, Utrecht, Kinderdijk, Amszterdam, Hága, Scheweningen – megannyi gyöngyszeme a holland építkezésnek, történelemnek és kultúrának. Csak úgy szívtuk magunkba ezt a rengeteg gazdagságot, és nem tudtuk eléggé csodálni-irigyelni a holland népet, hogy amíg mi, magyarok Kelet-Közép-Európában vég nélkül azon küzdöttünk, hogy ne tűntessenek el szomszédaink e föld színéről, addig holland testvéreink körbehajózták a világot, meggazdagodtak, és még az óceánt is képesek voltak leküzdeni okos, tartós gátjaikkal. Ahogy a mondás tartja: a világot Isten teremtette, Hollandiát azonban a hollandok.

Az utrechti nagytemplom tornyának magassága, a templomban hallgatott kórusművek, az ott tanult magyar diákok templomkertben díszelő emlékműve, a kinderdijki hagyományos és modern szelmalmok, az amszterdami Rijksmuseum, a királynő hágai palotája, a lovagok terme, a Parlament épülete, vagy az Északi-tenger sós levegője emlékeztetesebb-e, nem tudom. Mind gyönyörű volt, s mindezt aranykeretbe foglalták a testvérek házában elköltött gyertyafényes és imádságos vacsorák. A templomi alkalmak pedig újra és újra meggyőztek arról, hogy mindez nem álom, hanem valóság. „Szívemet hozzád emelem”, énekelte a holland templomi gyülekezet magyarul, és magyarul mondtuk a Miatyánkot. Meséltünk nekik életünkéről, az örömről és szomorúságról, de legfőképp a reményről, amelyet a testvérek irántunk tanúsított szeretete táplál. Megköszöntük, hogy fogadtak és nyolc napon át a tenyerükön hordoztak, aztán elénekeltük valahogy azt, hogy *Szentpéteri torony, de messzire ellátszik, s lélekben már közeledtünk is e keskeny völgy felé, e sokszor csüggedt közösség felé, az otthon felé, amely a legnagyobb küzdelmek, de a legnagyobb győzelmek színtere is.*

Amikor szavunk már elfogyott, megszorítottuk egymás kezét, szemünk könnyes lett.

Utazásunk nagy tanulságokkal gazdagított és mély érzéseket hozott felszínre bennünk. Amit eddig csak térképről ismertünk, most saját szemünkkel láttuk. Lelki szemünkkel pedig egy olyan Isten országában gyönyörködtünk, amelyet az egymást szerető hittestvérek odaadása, barátsága tett mindennapi valósággá.

Székely Kinga-Réka

Nathaniel Hawthorne *A skarlát betűt* megírta. Láttuk Új-Anglia első filozófiai iskolájának egyszerű épületét, megcsodáltuk a Sleepy Hollow városi temetőt, ahol a térség nagyjai, köztük Emerson, Henry David Thoreau, Bronson Alcott és sokan mások alusszák örök álmukat, végül az esőtől vissza nem riadva elgyalogoltunk H. D. Thoreau remetelakjához az egyedi szépségű Walden Poundba.

Értékesen és elképesztő gyorsasággal telt el a tíz nap. Vendéglátóink esténként otthonaikban összejöveteleket szerveztek a tiszteletünkre. Ezeket az alkalmakon 40-50 ember is összegyűlt, és ilyenkor érezhető volt, hogy ottlétünk hozzájárul ahhoz is, hogy az erdélyi témában érdekelt családok egymáshoz közelebb kerülhetnek, egymás otthonát meglátogatják és kellemes időt tölthetnek el egymással. Volt este, amikor énekléssel telt az idő Norton-karnagy otthonában, volt, amikor hagyományos amerikai táncot tanultunk a Booth család magán-vendéglátó csűrjében, de volt, hogy komolyan beszélgettünk a Holt család nagyszobájába bezúfolódva. A búcsú Pot Luck-ként emlegetett találka helyszíne a Ballard család otthona volt, ahol újra mindenki egybegyűlt, és nehéz szívvel, de baráti mosolyok és könnyek közt elváltak útjaink.

A mi utunk a fellegek fölött haza vezetett. Szerencsésen érkezettünk meg, szívünkben hálával a nagylelkű házigazdáink iránt. De a jó Istennek is hálát adtunk, aki mindvégig vigyázott ránk.

Ralf Waldo Emerson síremléke

Hazaérkezve napjában többször is balázsfereci indulatok közepette csillapítom magam, és azon gondolkodom, hogyan tudnék abból a sok szépből legalább egy csepnyit megmutatni mindazoknak, akik rákérdeznek, hogy amerikai testvéreinktől milyen jót vagy szépet tanulhatunk.

Hiszen mi másról szólna egy igaz testvérkapcsolat?!

Kopjafa-avatás Ravában

Szent Mihály napján – az idén az őszi hálaadás ünnepén – újból megkondultak a ravai harangok, immár harangozó nélkül (gombnyomásra), hogy újból együvé tartozásunkat hirdessék.

35 év távlatából is jóleső érzés volt úrvacsorát venni abban a templomban, amelyben édesapánk hirdette közel negyedszázadon keresztül az egy, örök, igaz Isten dicsőségét!

Az istentiszteletet Fazakas Lajos bőződi unitárius beszolgáló lelkész végezte. Úrvacsoravétel után a cinteremben került sor a kopjafa leleplezésére, megáldására (amelyet oly szépen végzett lelkészünk!), majd az ünnepi megemlékezésekre. Először kedves egykori szomszédunk, Hankó Árpád szólalt fel – sokszor könnybe boruló szemmel –, felelevenítve édesapánk negyedszázados tevékenységét. Hankó Árpád tizenkét éves volt, amikor 1949-ben „Kiss Zoltán tiszteletes úr elmene-telét után lelkipásztort vártak az akkori istenfélő, hívó ravai unitáriusok.” Emlékezett arra, hogy a papi család nem autóval és nagy pompával érkezett, hanem egy kétlovas szekérral, a hátsó ülésen két kis gyerekkel... Részletekbe menően vázolta édesapánk negyedszázados tevékenységét. Elmondta, hogy „ha a szükség úgy kívánta, betegeket gyógyított természetes gyógyszerekkel vagy injekcióval – vagy a lélek gyógyszerével”, „olyan ember volt, aki csupán a megjelenésével tiszteletet

parancsolt. Szerette a körülötte élő ravai embereket, szóba tudott állni a legmagasabb szinten álló emberekkel, gazdagokkal, szegényekkel... Amikor a helyzet úgy kívánta, megfogta az eke szarvát is, szántott, vetett, a gazdasági szerszámokat saját maga készítette, javította, kaszált, kapált, kerékpárokat javított, és ha kellett, hegedűt vett a kezébe, hogy jó kedvet teremtsen a körülötte levőknek.”

Befejezésül Hankó Árpád tanúságot tett arról, hogy édesapánk a lélek fáját ültette minden ravai lakos lelkébe, amely háromféle gyümölcsöt termelt: a hit, a reménység és a szeretet gyümölcsét; és mi testvérekül és a ravai egyházközség hozzájárulásával csak egy egyszerű kopjafát tudtunk állítani emlékének...

A kopjafa felirata a következő:

Péter Ödön / Unitárius lelkész / 1919–1973 / Itt, Ravában szolgálta Istenét és népét / 1949–1973 / A tisztelet jeléül: gyermekei, valamint / a Ravai Unitárius Egyház / Szent Mihály vasárnapja 2008.

Ezután következtek Izsák Jenő bácsi szívből jövő, őszinte szavai, valamint Nagy Árpád gondnok beszéde.

Az ünnepség befejeztével minden kedves jelenlevőt meghívtunk a parókia-ára – bár kihalt volt –; a tornáncon elfogyasztottunk egy szelet kalácsot és egy pohár itókát édesapánk és édesanyánk emlékére. Talán ez volt a meghatóbb számunkra, mert már őszülő fejjel kezdtük egymást „felismerni” 35 év távlatából, egymásra borulva.

A határtalan szeretettel fogadó kedves ravaiak arra kértek mindnyájunkat, testvérekül, hogy soha se feledjük el Ravát, szülőfalujukat. Én azzal vigasztaltam a szeretett falusfeleket: ahogy az évek telnek, talán Isten akaratából, egyre jobban ragaszkodunk a gyökerekhez. Olyan gyökerek ezek, amelyek azóta is táplálnak minket! Olyan gyökerek, amelyekről elszakadni csak halálunk óráján tudunk!

Péter Ödön

Névadó ünnepség Magyarsároson

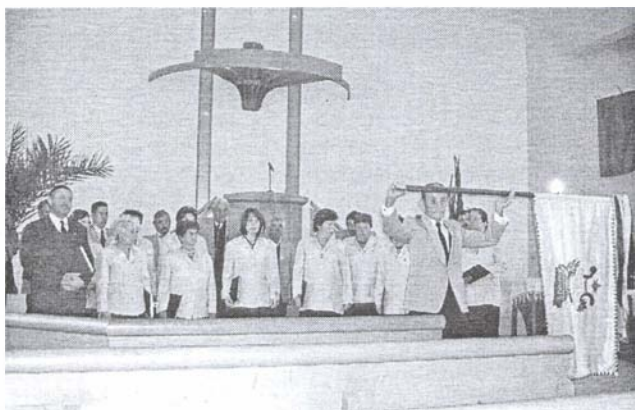
Magyarsároson a néptáncsoport tavaly novemberben alakult, kb. 70 tagból áll. Idén októberben tartottuk a táncsoport névadó ünnepélyét, amely alkalommal a *Vándor* nevet kapta.

Az ünnepi alkalomra Szászmedgyesről, Lőrincfalváról és Harasztkerékről érkeztek vendégek. A falu központjában gyülekeztek. Gyönyörű népviseletbe öltözve, szépen, sorban, énekelve indultak a templom fele. Egy órától istentisztelet volt, amelyet ifj. Kozma Albert helyi lelkész tartott.

A szomszéd gyermekek meghívására én is velük ünnepelem. Szeretetem jeléül zászlót varrtam a táncsoportnak, mert szeretetet adni és kapni a legcsodálatosabb dolog a világon. Boldogság volt a fiatalokkal énekelve végigvonulni a falu főútján, és nézni, milyen boldogan lengetik az általam varrt zászlót.

A kitartó munka eredményét mindenki megláthatta a színpadon, gyönyörködhettünk is a különböző vidékek táncaiban!

A háromszéki Őszi Közművelődési Napok alkalmával november 2-án szeretettel fogadtuk sepsiszentgyörgyi templomunkban a nagyajtai Gazdag Miklós Polgári Kórust. A jegyzőnk, Gazdag Géza nagypapjáról elnevezett dalárda tagjait immár régi ismerősként láttuk vendégül.

November 9-én a szentgyörgyi Kriza János Vegyes Dalárda a nagyajtai Vártemplom ősi falai közt zengte a szeretet himnuszát. A Turulmadár Ifjúsági Egyesület versmondó csoportjától „Üzenet haza- Wass Albert” versösszeállítása hangzott el. (Ferenczi Mária Magdolna)

A lángot éltetni kell, mert ha nem, kialszik – ebben vállalt szerepet a szászmedgyesi oktató, Lukács Levente, aki fáradhatatlan munkájával szívügyének tekinti a hagyományörzést, a szép továbbélését. Míg vannak szív-lélek oktatóink, lelkészeink, akik önzetlenül tesznek embertársainkért, gyermekeinkért, addig a remény ébren marad. „Mit csináltál a rád bízott tálentumokkal? Nincs más számonkérés: csak gyermekeink tekintetében, ahány szóra váró gyermek: a jövőnek megannyi lámpása a meglódult időben.” – írta a maga rendjén Sütő András (*Engedjétek hozzám jönni a szavakat*).

A táncsoportnak adjon Isten kitartást és eredményes munkát!

Lukácsi-Tóth Ildikó

Együtt voltunk

„A múlt emlékeit idézni, együvértartozásunk érzéseit fenntartani és ezekből táplálkozva a jövő reményességét építeni: mindezért Nagymedeséren még itthon élő lakói hazahívják az elszármazottakat falutalálkozóra, amely 2008. szeptember 28-án, őszi hálaadás vasárnapján a templomban ünnepi istentisztelettel és úrvacsoraosztással kezdődik, majd a kultúrotthonban műsor után közébédéllel folytatódik.” Így kezdődött a meghívó, melyből 200 példányt nyomtattunk. Sokat kellett talpalni, telefonálni, amíg ezek a meghívók eljutottak a megszólítottakhoz.

Meg aztán az itthoni fogadás előkészületei és a műsor összeállítása is sok gondot okozott. De végeztük örömmel és lelkesedéssel.

Mindannyian innen indultak, ebből a kis egyházközösségből, és ide vágnak vissza, ide „húzza” a szívük, a könnyeik, az édesanyjuk, a föld és az öreg sírhantok. Biztos, hogy a távolból sokszor gondolnak ezekre a fájó-édes emlékekre, biztos, mert különben a város nyugodtabb „úrjobb” élete nem vonzaná találkozókra őket, nem kíváncznának egymás mellé, hogy így élvezzék a múltat, így elevenítsék a régi szépségeket, legalább így érezzék átfutni szívükön a régi élet egy-egy derűs sugarát.

Nagyon sokan érkeztek haza, zsúfolásig töltötték meg a templom padjait. Boldog megnyugvással láttam, hogy lelkesedtek, hogy fürödtek a viszontlátás örömeiben, sajgó bánatainkban, fájdalmaink árjában. Milyen jólesett nekik, és milyen jó volt nekünk is, hogy találkozhattunk!

A szószéki szolgálatot Bálint Imre helyi lelkész végezte, az ünnep és a találkozó kapcsán a hálaadásról beszélt, annak szükségét és fontosságát hangsúlyozva. Az úrasztalától András Benedek, a székelykeresztúri kollégium lelkész-aligazgatója beszélt örökségeink tápláló-éltető morzsáiról és arról, hogy a legfontosabb mindig a lelkiület. Ezután műsor következett, szavatok, és a kórus énekszámokkal lépett fel.

Szívemből szeretném megköszönni Bálint Magdának és Ilyés Lenke tanárnőnek Kobátfalváról, hogy segítettek abban, hogy színesebb és szebb legyen a műsor, Bíró Ambrus Lenke tanítónőnek a türelmét, segítségét és bátorítását; a műsorban részt vevők hozzáállását, Péter Zoltán polgármesternek pedig anyagi segítségét.

Nagy szeretettel készültünk mi, az itthoniak, sok munkát fektettünk be, de elégtétel az, hogy a találkozó jól sikerült.

Bár az istentisztelet előtt jelentették be Édesapám halálhírét, és az ünnep alatt fáj a szívem, mégis úgy végeztem a szolgálatomat, hogy az a találkozó hangulatát emelje. Mint aki tudja a jézusi mondás igazságát, hogy „az én igám gyönyörűsége, és az én terhem könnyű”, ha velem van és megsegít az Isten.

Bálint Mária

Szép öregséget!

„Vigyázz értem, Uristen”

Ez a szép egyházi ének csendült fel a **székelyudvarhelyi** unitárius templomban október 5-én azoknak a híveknek az ajkán, akik nem ijedtek meg a zuhogó őszi esőtől. Az október első vasárnapjára szervezett alkalmi köszöntő a megjelent szépkorúaknak szólt.

Kedei Mózes helybéli lelkész imájában „összegezte” az eltelt dolgos éveket és köszönetet mondott az idősök nevében az életért, a szeretetért. „A fiataloknak adj ragaszkodást, szeretetet és az öregeknek hitet, reményt, szeretetet!” – kérte az egy igaz Istentől. Példabeszédét a 71. zsoltár 9. versére építette: „ne vess el engem az én vénségemnek idején, mikor elfogy az erőm, ne hagyj el engem”.

A szép szószéki beszéd után a nőszövetség tagjai rövid műsorral köszöntötték a szépkorúakat. Verset mondott Sándor Piroska és Blénessy Jolán. A köszöntő gondolatokat Csáki Júlia fogalmazta meg a következőképpen:

Újra itt ős, a hálaadás évszaka. Az elmúlt vasárnap járultunk az Úr asztalához, imádkozva, hogy magunkhoz vegyük a Jézusra emlékeztető szent jegyet, a kenyeret, hálás szívvel köszönve Istennek a fáradságos munka, az eső növelte és nap érlelte aranysárga búzatermést. Most, íme, újra összegyűlve, imádkozva köszönteni jöttünk az időskort megélt társainkat.

Sodródunk, akarattunk ellenére, az árral, küzdünk az élet nehézségeivel. Szomorúan állapítjuk meg, hogy egyre több idős embertársunk kénytelen kevés nyugdíjából élni, távol szereteteitől, magányosan. Szívünknek-lelkünknek szüksége van egy kis megnyugvásra, feltöltődésre. Ezért arra kérjük Önöket, hogy ne adják fel a reményt, keressék meg azt a kis közösséget, ahol megtalálják lelki nyugalmukat, a közösség megérett szeretetét. Így várjuk szeretettel mindannyiukat a nőszövetségbe, a városi nyugdíjasok csoportjába vagy e százéves templom ódon falai közé vasárnapokon közös imára.

Sok fiatalnak fáj, hogy annyira lefoglalja családi, munkahelyi gondja-baja, hogy alig jut ideje szüleire. Csak egy röpké telefon – de ez nem elég. Tudjuk, nektek is nehéz, kedves fiatalok, de siessetek, ne késlekedjétek! Míg van kit, köszöntsetek, szakítsatok egy kis időt rá. Nem kell sok, csak egy szál virág, egy mosoly, egy jó szó: köszönöm, édesanyám, édesapám, hogy vigyáztatok rám, hogy utamra bocsátottatok! Isten áldjon benneteket, mert rövid az élet és fájóbb lesz, mikor már nem lesz kinek mondani: „szertettek benneteket.”

Kedvességetekkel varázsoljatok minél több mosolyt munkában megfáradt arcukra és simogassátok megfáradt, reszkető kezüket! Mert ők is voltak fiatalok, de lassan múlik az idő, és majd nemsokára ti kerültök az ő helyükre. Akkor értékelitek az itt elhangzottakat. Mert tudnotok kell:

„Minden korban van valami jó, / Ami akkor és ott jó, / És éppen attól válik széppé, hogy / Vissza nem hozható.” És „lehet, hogy gyenge már a hángunk, / Lehet, hogy léptünk már bizonytalan, / De nem adjuk fel, míg Isten akarja, / Visszük a keresztünk, nem baj, ha vállunkat nyomja, / Hittel hisszük, hogy Isten így akarja.

(Blénessy Jolán)

„Ékes korona az ős haj, az igazság útján található” (Péld 16,31)

Október 19-én hatodik alkalommal tartottuk az Idősök Vasárnapját **Magyarszováton**. Huszonhét 80 évnél idősebb testvérünk jelent meg a templomi ünnepségen. A prédikációban a lelkész kitért arra, hogy közülük sokan minden istentiszteleti alkalommal itt vannak a templomban, annak ellenére is, hogy akár 4–5 kilométert is meg kell tenniük gyalog vagy szekéren Isten házáig.

A rövid, alkalomhoz illő műsor után az emléklap mellett első alkalommal kaptak Szentírást is az ünnepltek.

A szeretet jegyében zajló együttléte a gyülesteremben folytatódott, ahol asszonyaink főztje mellett tortával és megható köszöntővel fejezték ki hálájukat a 80 évesek gyermekei. A hála e szép, beszédes példáját, de a mindannyiunkat átölelő örömet is szeretném megosztani minden Unitárius Közlöny-olvasóval. (Balázs Tamás)

Öregjeink tanácsa: Bíz az Úrra a te dolgaiddal!

Október első vasárnapján köszöntöttük a hetven esztendőnél idősebb testvéreinket. A lelkész a Példabeszédek könyve 16,3 alapján beszélt arról, milyen nagy érték, kincs az öregjeink, nagyapáink, nagyanyáink jelenléte, tanácsa; az az életbölcsesség, amivel rendelkeznek, és amelyet át is adnak, ha készek vagyunk meghallgatni őket.

A **homoródszentmártoni** egyházközségben élő 52 idősből templomunkban jelen volt húsz fő, akiket a lelkész s a többi jelenlevő köszöntött. Ajándékként az egyházközség címerét és egy szál virágot adtak át a középiskolás ifjak, majd köszöntő műsoruk következett. Természetesen a templomban megjeleni nem tudó idősök számára is eljuttattuk az ajándékokat.

Az istentisztelet után a Dávid Ferenc Ifjúsági Házban teát és kalácsot fogyasztva közös beszélgetéssel zártuk ünnepélyünket.

–Isten éltesse mindannyiukat! (iff. Szombatfalvi József)

„Nem dráma az öregség, ne félj!”

Márai Sándor csodálatos gondolatával üzentünk kicsiny gyülekezetünk, **Sepsiszentkirály** és **Botfalu** idős embereinek október 5-én és 12-én, amikor az idősök vasárnapját megszerveztük.

Októberben világszerte az idős, öreg embereket ünneplik, köszöntik. Sepsiszentkirály az első vasárnapot, azaz 5-ét választotta, míg a botfalusi unitárius gyülekezet az október 12-i istentiszteletet tette ünnepélyessé.

Az élet öregség nélkül „csonka toronyhoz” hasonlít, ezért az öregkor megtiszteltetés – vallotta a lelkész az ünnepi ökumenikus istentiszteleten. Mindkét helyen vallási felekezeti különbség nélkül küldtük el a névre szóló meghívókat azoknak a „megérett” embereknek, akik már a 70. évet betöltötték vagy még idősebb kort értek meg. Sepsiszentkirályban a legidősebb néni, Bartha Sárrika néni 88. évét betöltötte, míg Botfaluban Józsa Veronika néni a 98. évét is már elhagyta, de ott volt az ünnepélyen, az ünnepi istentiszteleten és a közös Miatyánkat mondta, miközben fáradt kezeit görcsösen összekulcsolta. Ünnepelet a kicsiny gyülekezet, mély tisztelettel köszöntötte a falu

folytatás a 14. oldalon

Szép öregséget!

folytatás a 13. oldalról

időseit. Három felekezet idős embereit szólította a szentkirályi harang, sőt még azokat is, akik valamikor a kis falu valamelyik templomában konfirmáltak, vagy Szentkirály iskolájában együtt tanultak. Ezen a napon, az Öregek Vasárnapján boldogan jöttek a névre szóló meghívóval a kezükben, s emlékeztükben a sok régi emlék újra összerakódott, felépült. Wass Albert szavai fogadták a hazatérőket: „Igen, valahogy így van: otthon az, ahová hazatérsz.” Unitárius, református és katolikus hívő emberek jöttek imádkozni, kéz a kézben, még akkor is, ha szórványban hangzik a magyar szó, a magyar imádság. A botfalusi imaház udvarán a kis harang mind a három felekezet híveinek üzent: „ünnepeljünk és imádkozzunk együtt ezen a különös vasárnapon.” A gyerekek türelmetlenül várták, hogy az öregségről pár biztató szót mondhassanak, vagy Nagyapóékat, Nagyanyóékat meleg szavakkal köszönthessék. A gyerekek műsora mellett nem maradtak el asszonytestvéreink énekesszámai sem, akik a nyugdíjas kor szépségéről énekeltek. Az ökumenikus istentisztelet és a gyerekek műsora után az egyházközségek idősei egy-egy szál virágot és emléklapot kaptak. A csodálatos vasárnap szeretetvendégséggel zárult, ahol a szorgos asszonyok és sok „jótevő” jóvoltából próbáltuk elkényeztetni a második gyerekkor nemzedékét mondván: „Szeressétek az öregeket, szeressétek, hogy majd téged is szeressenek.” A mai vasárnap egy örök emlék maradjon mindannyiunk számára. A mai nap „Anyám, nyújtsd felém öreg kezedet”, majd meleg szeretettel átölelve súgjuk a fülükbe: „Nagyon-nagyon szeretlek.” A jó Isten adjon erőt, egészséget mindannyiunknak, hogy jövőre újra találkozhassunk. Az Öregek Vasárnapja legyen és váljon hagyománnyá kicsiny egyházunkban. (Adorjáni Gyöngyvér)

A bölcsesség sugárzása

Október 19-én Dicsőszentmártonban az időseknek szenteltük a vasárnapi istentiszteletet. Egyházközségünk 75 évnél idősebb tagjait köszöntöttük, azokat az asszonyokat és férfiakat, akik hosszú évtizedek súlyát hordják vállaikon, de akiknek szeméből a megtapasztalás tanulságai s a bölcsesség sugárzik. Meglátnánk ezt a sugárzást, ha folytonos törtetésünk közepette megállnánk egy percre és odafigyelnénk...

Az ő korosztályuk megszenvetde a múlt század háborús, olykor éhínséges, sokszor megalázó, lelket és testet nyomorító

uralmait; és amikor az ezredforduló jobb idők reményével tünt fel, ők lettek talán a társadalom legesélytelenebb tagjai, hiszen önjerejükből már nem boldogulnak. Vannak köztük, akik magányosan élnek, mert gyermekeik külföldön vagy az ország távolabbi részein keresik kenyerüket, és unokáik mosolyát is csak néhanapján látják. De vannak olyanok is, akik családjuk köré-

ben magányosak, hisz a mindennapok gondja és egyéb elfoglaltságok miatt szeretteik figyelméből kihullnak.

Nagy Endre esperes ünnepi beszéde tisztelgés és köszönet volt idősebb testvéreink felé egyházközségünk részéről, amelynek ők oszlopos tagjai most is, ki-ki ereje szerint, úgy, mint egész életükben, őrizve a múlt idők erkölcsi értékeit. Versekkel és egy-egy virágszállal is köszöntöttük őket, az istentisztelet után pedig a nőszövetség szervezésében szeretetvendégséggel folytattuk az ünnepséget. Az idősek több mint fele jött el, azok, akiknek egészségi állapota ezt megengedte. Az októberi napsütés és az együttlét öröme ragyogta be a szeretetotthon termét. Mind az 57 ünnepelt egy-egy 25 lej értékű élelmiszersomagot kapott az egyházközségtől. Aki nem tudott eljönni érte, otthon kapta meg.

Hisszük, hogy a tavaly elindított Idősek Vasárnapja-sorozat élő hagyománnyá válik, és minden évben alkalmat szerzünk közösségünk legtisztelteméltóbb tagjainak megünneplésére. (Szabó Rozália)

nők világa

„Istenünk megtart minket” (Ézs 25,9)

Ézsaiás próféta felemelő gondolatai közül nekem a legjobban az tetszik, hogy az emberek meg fognak erősödni a hitükben.

A segesvári nőszövetség tagjaiként mi már ezzel az erős hittel, Istenben való bizalommal kezdtük el a tevékenységünket. Október első szombatján, évadnyitó ülésünkön őszinte, közvetlen kitérő imák hangzottak el az asszonyok ajkairól, majd egyházi énekeket énekelünk. Szeretközösségünk vezetője felvázolta a terveit, elképzeléseit, majd javaslatokat várt az asz-

szonyok részéről. Így mindent összevetve a következő terveink vannak:

– november 8-án Simó Edit kémia szakos tanárnő előadását fogjuk meghallgatni az alga alapú gyógyszerek hatásáról a szervezetünkre

– Dávid Ferenc halálának emlékűnépén Nagy Ferenc ny. lelkész énekeit fogjuk énekelni a templomunkban

– december 4., 5., valamint 6-án a fehéregyházi nőtestvéreink segítségére szeretnénk lenni

– december második szombatján dr. Szén Csilla siménfalvi tiszteletes asszony érkezik majd közénk

– az adventi vasárnapokon kürtöskálacsütésből próbálunk majd „megélni” és csomagokat szándékozunk készíteni az idős, beteg egyháztagjainknak, valamint anyagiakkal is hozzájárulnánk a gyermekek karácsonyi csomagjaihoz.

– január első szombatján a szokásos meghívottunk a helybeli lelkész, aki remélhetőleg ismét köszönt, buzdít, és egyben bíztat minket az önzetlen munkára.

– februárban Dragomir Viola tanítónő előadását fogjuk hallgatni a farsangi szokásokról

- remélhetőleg húshagyókedd sem tűnik el nyomtalanul majd az életünkből, ugyanis két meghívottunk lesz a Homoród mentéről

- márciusban részt szeretnénk venni az Imanapon, melyet a 2009-es évben a görög katolikus asszonyok fognak majd megszervezni.

- Nőnapot szeretnénk tartani sok-sok finomsággal és jó kedvvel

- április 4-én Jakabházi Béla magyar szakos tanár beszél majd nekünk Reményik Sándorról és költészetéről

- május 2-án szabadtéri rendezvényre készülünk

- június 6-án záróünnepséggel érne véget az évad.

Mivel minden meghívottunk nagyon szívesen vállalta az előadások megtartását, ezért kérjük Istent, hogy tartsa meg őket egészségben, hogy eleget tudjanak tenni az ígéreteiknek!

Ezenkívül elképzeléseink között szerepel sok-sok kürtőskalács megsütése, majd húsvéti csomagok készítése a rászorulóknak. Remélhetőleg a húsvétot megelőző néhány napon sikerül majd valamilyen szép

kézimunkával kedveskednünk a vendég lelkészeknek. Gondolom, ismételten bevezetjük majd a gulyásfőző versenyre. Imádkozunk, mint mindig a beteg emberekért, az özvegyekért, az árvákért; a magukra maradtakért, az éhezőkért, a szomjúhozókért, minden jóakarátú emberért szerte a világon, úgy ahogyan a lelkész teszi a szószékről vasárnapról vasárnapra. És reménykedünk, hogy a Földön megvalósul az igazság, béke, nyugalom, és hogy a föld termése bő és tápláló lesz, a mezőkön kövér nyájak fognak majd legelészni. Megszűnnek a háborúskodások, ember emberre többé kardt nem emel, és senki többé hadakozást nem tanul.

Ha Ézsaiás prófécijája megvalósulna, akkor minden becsületes ember álma valóra válna, mint ahogyan megvalósult nőszövetségünk első álma: a múlt vasárnap, szeretetben ünnepeltünk a 80-dik életévüket betöltött idős emberekkel.

„Kinek szíve reád támaszkodik, megőrzöd azt teljes békében, mivel Te benned bízok.” (Ézs 26,3)

Benedek Enikő

FELHÍVÁS

A Nők Világa terjesztésére fokozatosan szeretnénk áttérni az előfizetéses rendszerre, mivel a szabad terjesztés sok helyen nehézségekbe ütközik.

Az előfizetők közvetlenül postán juthatnak hozzá minden lapszámhoz.

Előfizetni lehet csoportosan az egyházközség címére vagy egyénileg saját lakcímré. A 2009. évi előfizetés díja 4 számra postaköltséggel együtt 9 lej. Előfizetni lehet **2008. december 31-ig** a következő címek egyikére:

• Sigmond Júlia 400750 Cluj-Napoca O. P. 1, C. P. 200

• A kör elnökök vagy az egyházközség közvetítésével vagy személyesen Asztalos Klára elnöknek

Szeressük, olvassuk, közösen tegyük érdekesebbé, színvonalasabbá az unitárius Nők Világát, a mi világot!

Memento

Megemlékezés egy orvosról és egy lelkésről

Az egyik a falusi emberek lelkét, a másik a testi bajokat gyógyította. Az egyik Pataki András unitárius lelkész, a másik Bölöni József körorvos, unitárius lelkész fia. Mindkettő eltávozott az élők sorából már 15-20 éve. De a falu népe emlékszik rájuk.

Emlékszik rájuk és szeretettel gondol arra a fiatal lelkészre, néhai Pataki Andrásra, aki 1959-ben a falujukba került és szívvel-lélekkel végezte munkáját, gyógyította az emberek lelkét, rendezte a falu embereinek problémáit, ügyes-bajos dolgait.

Szerették az emberek, maguk közé vették a fiatal lelkészt, aki itt találta meg élete párját, és közösen segítették a falut.

Bölöni József megjárta a frontot mint orvos és 30 évig volt a Magyarországi község körorvosa. Nehéz időkben becsülettel helyt állt. Éppen ezért a falu népe sem feledkezett meg róluk. Síremlékeiket, ami a magyarországi temetőben van, rendben tartják a hívek, lefestik a vaskerítést, eltakarítják a faleveleket. Meg szeretném említeni Pataki Leopoldina, Csete Anna és Zsigmond Zsuzsa nevét, akik részt vettek a munkálatokban, valamint Zsigmond Istvánt, aki a fák és bokrok kiirtásában vette ki a részét, az egyház lelkésze és vezetősége pedig festéket adott a munkálatok elvégzésére.

Nyugodjanak békében a halottaink, mindig szeretettel gondolunk rájuk.

Özv. Pataki Andrásné

Dalos örültség

Valamikor még a múlt tanév vége felé a kórus belegegyezésével a karvezető-tanárnő bejelentkezett a budapesti középiskolások reneszánsz madrigál fesztiváljára, amelynek a Művészetek Palotája adott helyet. A sikeres bejelentkezést követően a kórustáborot és minden szabadidőnket az erre való felkészülésnek szenteltük. Voltak, akik nemcsak merésznek, de egyenesen örültségnek vélték ezt a vállalko-

zást, hiszen támogatás híján nem tudtuk megengedni magunknak azt, hogy akár egy napot is a magyar fővárosban töltsünk – ezért 24-én pontban négy órakor elindultunk, hogy 25-én legkésőbb kilenc órára odaérjünk. Meglepetésünkre helyi idő szerint már nyolcra ott voltunk. Így jó alaposan be tudtunk melegíteni – mert, mint kiderült, a mi csapatunknak 12.50-kor kellett színpadra lépnie.

Az alapos bemelegítő után szétnézünk a környéken, majd ki-ki a maga módján próbálta ébren tartani magát. Sikeres szereplésünk után megnéztünk-hallgat-

tunk néhány előadást, majd részt vettünk az összes kórus közös énekében. Maga az előadó terem is lenyűgöző volt, meglepett kitérő akusztikájával, de a Nagy Közös Kórus megszólalása egyedi élmény volt mindannyiunk számára. Egyetlen határon túli magyar kórus lévén részesülhetünk abban a kiváltságban, hogy – csak minket – körbevezettek a hatalmas épületben, amely egyeseket lenyűgözött, másokban pedig azt az érzést keltette – kol-

folytatás a 16. oldalon

J. J.

ifjúsági oldal

Dalos örökség

folytatás a 15. oldalról

légista szóhasználatával élve – hogy túl digitális, azaz túlságosan modern.

Mivel a sofőrünknek még „le kellett dolgoznia” a kötelező pihenését, kaptunk négy órányi szabadidőt. Ezalatt mindenki saját igénye és belátása szerint bókászhatott. Voltak, akik könyvesboltokban kószáltak, vagy kínai kajákat kóstolgtak, esetleg kávézóba vonultak beszélgetni vagy rokonokkal, ismerősökkel találkozni, sőt olyanok is akadtak, akik arra szánták el magukat, hogy a város másik végében levő Vidámparkba eljussanak, s fennmaradt szabad idejük alatt összevissza futkorászva kipróbálják az extrém szórakozást.

Helyi idő szerint hét órakor indultunk hazafele, s akkor tudtuk meg, hogy a Kollégiumi Napokra vendégül láthatjuk a budapesti Árpád-gimnáziumi testvérkórusunk tagjait, akikkel most a szünidejük miatt nem sikerült találkozni. A hír annyira felkeltette az érdeklődést, hogy a hazafele vezető úton már azt terveztük, milyen programokkal várjuk őket. Mivel Kollégiumi Napok lesznek, ebben nem lesz hiány, és biztosak vagyunk, hogy ők is legalább annyira fogják élvezni, mint mi.

Hogy örültség lett volna, nem hisszük, hiszen egy pillanatig sem éreztük azt, hogy teher lenne számunkra az a hétvége, sőt inkább kikapcsolódás volt, valami új, valami más, mint a hétköznapi unalma vagy a megszokott kirándulások. Ha még vannak, akik örültségnek vélik mindezt, akkor számunkra azt üzenjük, hogy szeretünk örülni lenni. És szeretünk énekelni is!

Lendületben az ifjúsági élet

A régi emlékeket és szokásokat felelevenítve a szabédi ifjúság október 25-én szüreti bált szervezett. Lázás készülődés vette kezdetét, kamatoztatva azokat a ta-

Mi egy vérből vagyunk...

A koncert három órája lejárt, de ez a sor még mindig visszacseng a fülemben... Október 18-án egyedi élményben volt része mindazoknak, akik eljöttek az Ismerős Arcok és Simó József Wass Albert-émlékconcertjére. Azoknak, akik ott voltak és részesei voltak a műsornak, nem szeretnénk felidézni a hangulatot, mert mindenki másként élte át a verseket és az ismerős dallamokat. Azoknak pedig, akik nem jöttek, jöhettek el különböző okok miatt, csak annyit mondhatunk, olyasmiről maradtak le, amely örökre szóló élményt nyújtott volna, és egy olyan feltöltődést a hétköznapiakra, amelyet sehol máshol, még az irodalmi kávéházakban sem kaphattak meg azon a bizonyos pénteki estén.

A koncert után visszatértünk kábult állapotunkból és Nyerges Attilával, az együttes énekesével beszélgettünk hosszú órákon át. Megtudtuk, hogy Erdélyben ez az első ilyen jellegű megjelenésük. Már egy éve körutaznak Magyarországon ezzel a műsorral és Simó József előadóművésszel azért, hogy megismertessék az anyaországbeliekkel Wass Albert műveit és egyben a határokon kívül élő magyarok egykori helyzetét. Abban reménykednek, hogy meg tudják szólítani azt a számottevő közönséget, amely még mindig abban a szomorú tévhitben él, hogy a romániai magyarok csak románul beszélnek, és csak tévedésből hívják őket – vagyis minket – is magyaroknak.

Erdélyi körútjuk bizonyosság akar lenni arra, hogy vannak még olyan magyar emberek, akik tudják: bármerre indulnak is, ugyanúgy otthon lehetnek, ugyanúgy szép és ékes magyar nyelvet hallhatnak.

Kiszámítottuk, hogy lassan két éve annak, hogy az Ismerős Arcok először kapcsolatba került a kollégiummal és az Udvarter keretén belül zenéltek, majd a sulis udvarán tartottak egy különleges koncertet, amelyet azóta is emlegetnek a kollégisták, és hirdető plakátjait ma is őrzik.

Arra a kérdésünkre, hogy milyen érzés volt visszajönni a kollégisták közé, Nyerges Attila azt válaszolta, hogy „sírós”, vagyis amint magyarázta: fantasztikus érzés, mert nagyon különböző a fogadtatás, más a hangulat, és nagyon is értjük azt, amiről zenélnek. Nagyon megszerettük ezt a társaságot, és most már nemcsak ők számunkra az ismerős arcok, hanem mi is egyre ismerősebbek vagyunk számukra.

Tökéletes versválogatás, tökéletes zenei aláfestéssel és fantasztikus dallamokkal – röviden ennyit tudnánk elmesélni azoknak, aki nem lehettek jelen ezen az estén. Jó ideig bennünk élő emlékként fog ficákolni. Köszönjük Simó Józsefnek a tiszta szívből jövő verseket, az együttesnek pedig a sokatmondó szövegeket és nagyszerű dallamokat!

Jobbágy Júlia és Márton Botond

pasztalatokat, amelyeket az augusztusban a nagy sikernek örvendő szerepes bál lebonyolítása során szereztünk.

Az ifjúság lelkesen tanulta a hagyományos szabédi táncrendet, énekelte az idősebbektől tanult énekeket.

A bál napján a 18 fiatal és a szervezők székelyruhába öltözve két lovasszekéren körbejárta a falut, énekelve csalogatta a falu apraját-nagyját az esti mulatságba. Nyolckor kitértünk a kultúrotthon ajtajait és lelkesen vártuk, hogy a terem megteljen a mulatásra és szőlőlopásra vágyó résztvevőkkel. 11-kor került sor a csősztánca, amely a gólyatáncból, lányostáncból és egy rövid csárdásból állt.

Ezt követte a szőlőlopás és a szőlőkoszorúk árverezése. A csőszöknek nem volt könnyű dolguk, mert a bálozók nehezen tudtak ellenállni a zamatos szőlőfürtöknek, amelyek a kultúrotthont díszítették. Miután a szőlőfürtök gazdára találtak,

reggelig tartott a fergeteges bál. Mindez nem sikerül, ha kedves szüleink támogatása mellett nem lettek volna útbaigazítóink és anyagi támogatóink is.

Ezúton is megköszönjük Ilyés Tóth Sándor RMDSZ-tanácsosnak, Szabó József-Levente mezőcsávási polgármesternek, valamint Jenei Sándor Levente szabédi unitárius lelkésznek az anyagi és erkölcsi segítséget, kérve a jó Istentől erőt, egészséget, sikerekben gazdag hosszú életet, és hogy még sok éven át tudják feltett céljaikat megvalósítani.

Az ifjúsági egylet tagjainak lendülete nem lankad, már újra színdarabbal egybekötött pótszilvesztert tervezünk, amelyre január 3-án kerülne sor. Vigjátékokkal szeretnénk szórakoztatni a remélhetőleg sok vendéget.

Mindenkit szeretettel várnak a Szabédi Unitárius Ifjúsági Egylet tagjai

Körözött

„Te vagy a körözött! Add meg magad!” – kiáltott a falragaszokról a felhívás, ami a VII. találkozóra Tordatúrta hívta az egyetemistákat. Az általános körözés sikeresnek bizonyult – mintegy 50 fiatal adta meg magát s töltött el közösen egy hétvégét október 24-e és 26-a között.

Világmegváltó iramunk, fékezhetetlen jókedvünk útjába a szó legszorosabb értelmében csupán a feleki, véget nem érő autó-anakondák álltak. Az egyetemistának persze, aki mustáros kenyéren képes akár hetekig is élelni, semmi sem lehetetlen, s araszolva bár, de átvégődünk a kocsirengetegen. A megérkezéskor és berendezkedésen gyorsan túl is tettük magunkat, hiszen a hely nem volt új – mint ahogy a társaság nagy része sem. Rövid ráhangolódás után Bonczidai Évát hallgattuk, aki arra tanított, hogyan is kell filmet nézni. Előadása után be kellett látnunk – már megint –, hogy mi annyi mindent néztünk már, s olyan keveset láttunk! Egy hagyományos egyetemista vacsora után esti áhítatra gyűltünk össze, így aztán az áldott mindennapi kenyér ki jutott a testnek is, a léleknek is.

Szombaton az elég határozott ébresztő után csak reggeli közben jutott el a tudatunkig, hogy új nap van. Mert hát, lássuk be, hány egyetemista szokott hozzá a koránkeléshez?!... Áhítat után rövid megbeszélést tartottunk a Kolozsvári Unitárius Egyetemista Közösség tevékenységeiről, helyzetéről, nehézségeiről, röviden a „hogyan tovább” kérdéséről. Ezután Lu-

kács Csaba, a *Magyar Nemzet* újságírója előadását hallgattuk meg. Élményeiről, tapasztalatairól s arról a nem túl megnyugtató valóságról számolt be, amellyel kiszállásai alkalmával találkozik. Ő ugyanis a Magyar Baptista Szeretetszolgálat munkatársaként utazik világszerte különféle katasztrófák helyszínére.

Ebéd és rövid pihenő után Czégényi Dóra vezetett be a boszorkányság néhány titkába. Éppen ideje volt megtudni, hogy a boszorkányság nem csupán csiribi-csiribá, hanem ennél sokkal több. Előadás után nekivágtunk a Türi-hasadéknak, de sajnos a sötétség hamarabb odaért, s mert nem örvendett túlságosan annak, hogy csendjét zavarjuk, hamarosan visszafordultunk. A nem egészen sikeres kirándulás élményét a kiadós vacsora, majd egy ugyanolyan kiadós buli, azaz táncos-énekes mulatság felejtette.

Az éjszakai multság ellenére vasárnap üdén ültünk be a templom padjaiba. Jól esett a rég nem hallott csend, még ha nem is tartott sokáig. Az istentisztelet után ugyanis az igencsak jókedvű nász néppel és muzikaszóval járó, hagyománnyá vált egyetemi találkozós esketés következett. Sajnos a szertartás rendje, az ünneplés menete titkos...

Tudjuk, minden fogalmazás kissé suta, amely egy rendezvény hangulatát próbálja visszaadni, s néha egy „nagyon jól telt” is elegendő volna. Mert mind e kijelentés, mind a beszámoló mellé még oda kell képzelni minket, akik merünk még álmodni, terveket szőni, rombolni és építeni, ha kell – mindezt természetesen azért, hogy kissé teljesebb legyen a kép.

Fülöp Júlia

Ezek a fiatalok...

A legegyszerűbb az lett volna, ha odaállnak a templomkapuhoz egy kosárával, és várják, hogy az emberek adakozzanak. Nem ezt tették. Elmentek egy üzletbe, cérnát, fonalat, apró, aprógyöngyöt vásároltak saját költségükön, nekifogtak karkötőket készíteni. Majd eljöttek a helyi lelkészhez, felkérték, hogy ismertesse az emberekkel: ők segíteni szeretnének egy édesanyán. Odaálltak a templom kijáratához, s az emberek válogathattak a szebbnél szebb karkötőkben. A következő vásárnap, hálaadás lévén, még többen vásároltak az izléses karkötőkből. Aztán átadták a borítékot a következő felirattal: „Sok szeretettel küldjük kis segítségünket! A Segesvári Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet és egy nádas egyletes lány.” A borítékon feltüntetve, hogy 243 lej. Ha utánaszámolok, 81 darab karkötőt kellett elkészíteniük a lányoknak, hogy ez az összeg meglegyen. Ha egy karkötő elkészítése kb. húsz percet vesz igénybe, akkor nekik 1620 perc kellett ehhez a munkához, és az órába átszámolva még egyletek között is 27. Ha tehát ketten is dolgoztak, reggel kilenctől este tízig tartott, mire befejezték. Az önkéntesség, az áldozathozatal e megnyilvánulásán annyira meghatódtam, hogy elhatároztam: a lila karkötőt, amit vásároltam, addig hordom, éjjel-nappal, szárazon vagy vizen, amíg el nem szakad. Így, a kezemen érezve, mindig eszembe jut egy beteg édesanya, egy testvérem, akit ezek a fiatalok a maguk módján támogatnak. Ha a kezem összekulcsolom, mindnyájan a szívemben vagytok.

B. E.

Jó munkához idő kell

Sietünk. A gyors és látványos eredményeket szeretjük. Tetteink eredményét nagyon gyorsan látni szeretnénk. Nem tudom, alapjellemező-e ez az embernek, vagy csak provokálnak minket?! Tény, hogy van. Gyorsaság-igényünkkel szemközt, a másik oldalon ott vannak örökölt bölcs mondásaink: jó munkához idő kell, a türelem rózsát terem... A jóhoz tehát – többek között – idő kell és türelem. Van egy régi szavunk, amely az időnek és türelemnek ugyanazon időintervallumban való együttlétét, hatékonyságát és mélységét fejezi ki: állhatatosság.

A Magyar Nyelv Értelmező Szótára így határozza meg az állhatatosság jelentését: „következetesen, szilárdan kitartó, hűséges valamiben.” Jelentésváltozatára három szentírásfordítást idéznék: „Ellenben törekedj igazságra, hitre, szeretetre, állhatatosságra, szelídlelkűségre.” (1Tim 6,11, új fordítás); „Törekedj inkább igaz lelkiültre, életszentségre, hitre, szeretetre, türelemre és szelídségre.” (1Tim 6,11, katolikus fordítás); „...következzék az igazságot, az istenfélelmet, a hitet, a szeretetet, a békességes türelést, a szelídséget.” (1Tim 6,11, Károli-fordítás). Az értelmező

szótáras hármast jelentéshez társul a szentírásos hármast jelentés: *türelmes, békességes, tüdő.*

Az apostoli üzenet okfejtése fél mondattal előbb így kezdődik: „Te pedig Isten embere.” Így hát egészen hozzám szólónak, személyesen nekem szántnak érzem az állhatatosságról szóló üzenetet. Darabjaira bontva az összes jelentésnek van egy-egy mozaikkockája az életemben. Mélységének és magának az állhatatosságnak a megértésére most csupán három példát jegyezlek le:

1. Kolozsvár, Budapest, Sepsiszentgyörgy és Székelyudvarhely forgataga után Székelyderzsben mindent fel akartam forgatni. Ahogy itt mondják, *az ideg vetett fel*, hogy miért nem jön össze ez-az, miért nem így, miért nem úgy stb. Állhatatosságból jó lecke volt megtanulni az idő máskénti működését. Hogy lassabban, komótosabban halad, hogy olykor megáll, hogy darabosabb, hogy szinte megfoghatóvá válik.

2. A második megértés egy lovasoktatáshoz kötődik. Rudi barátunknál voltam Magyarországon. A Parelli módszer elsajátítására tanított. A módszer alapja a ló ellenszegülési reflexeinek

folytatás a 18. oldalon

Demeter Sándor Lóránd

Jó munkához idő kell

folytatás a 17. oldalról

kiiktatása. Ez egy hosszabb folyamat, amelyet újból és újból ellenőrizni kell. Kívülálló szemlélőnek csakhamar feltűnik, miért kell annyit tapogatni a lovat? Egy bemutató után (nyereg, zabla és mindenféle eszköz nélkül) megkérdeztem Rudítól, mi a legfontosabb mozzanata a sikeres munkának. Azt mondta: az állhatatosság. A későbbi gyakorlásokat követően saját lovunk is sokszor gyakoroltatta velem az állhatatosságot.

3. Péntek este ifjúsági találkozó volt. Egylet. Amikor Derzsbé kerültünk ez volt az első kezdeményezésünk, de nem járt siker-

rel. Aztán még egy ideig próbáltuk, de sosem ment. Az elmúlt péntekig. Az együttlét, a teázás, az éneklés, a beszélgetés, az imádkozás után a párommal megilletődve vettük számba, hogy elmúlt négy évi munkánknak, a vasárnapi iskolás foglalkozásoknak, gyermekekkel való barátságainknak péntek este érett be az egyik ajándéka. Jó lecke volt az Atyától állhatatosságra: kitartásra, hűségre, türelemre, békességre.

Utolsó mondatként egy „ajándék” apostoli gondolat: „állhatatosságra van szükségetek, hogy megkapjátok az ígéretet, mint olyanok, akik az Isten akaratát cselekedtetek.” (Zsid 10,36).

Isten áldjon!

„Hát én immár kit válasszak?” – 3

A párválasztás legfontosabb motívuma az összeillés. Az összeillés létrejöhet különbözőségek, hasonlóságok és kiegészítő szükségletek alapján. Ehhez alapot azonban a kapcsolatra vonatkozó értékek hasonlósága (hűség, felelősségvállalás, őszinteség, titoktartás) és a változásra, illeszkedésre való készenlét ad. A hasonlóság otthonosságot és biztonságot ad és a kapcsolat továbbfejlődését segíti. A különbség varázsa elevenné, izgalmassá teszi a kapcsolatot. A hasonlóság biztonsága alapot ad a különbségek elfogadására, a különbségek felfedezése és elfogadása pedig kiemeli és erősíti az egyediséget, szembesít a gyengeségekkel, és tudatára ébreszt erősségeinknek, kiemelve azokat. A hasonlóság a kapcsolatot fejleszti, a különbség pedig a személyiséget. A hasonlóságokban és a különbségekben való illeszkedés az, ami alapján a házasság alapvető funkcióját, a védelmet és az egyén fejlesztését megvalósítja.

A párválasztás folyamata

Mielőtt a folyamatról beszélnék, szükségesnek tartom kiemelni az *idő kérdését*, amely meglátásom szerint két okból is hangsúlyos lehet.

Egyrészt a személyes idő fontosságát kell megemlítenem. Nem mondom újat, ha azt állítom, a párkapcsolat kialakítására, a párválasztásra bizony meg kell érni. Bevallom, tetszik nekem a Csipkerózsika történetének az az értelmezése, miszerint bár sok királyfi próbál meg bejutni az áthatolhatatlan tuskéfal által védett alvó Csipkerózsikához, az idő előtt érkező kérők mind odavesznek a tuskék között. Csak amikor Csipkerózsika végre eléri a testi, érzelmi, személyiségbeli érettséget, s ezzel készen áll a szerelemre és a házasságra, akkor enged a korábban áthatolhatatlannak vélt fal: a tuskés sövény kivirágzik és a bokrok szétválnak a királyfi előtt.

A mese egyik tanulsága az, hogy nem kell aggódni, siettetni a dolgokat, amikor az idő megéri rá, a lehetetlennek tűnő feladat szinte magától megoldódik.

Másrészt ahhoz, hogy két ember találkozásából házasság legyen, bizonyos érési időre van szükség. Ahogyan azt mondani szokták, a kapcsolatnak meg kell érnie a házasságra. Gyökösy Endre a „házasságotest” fogalmára építve a párkapcsolat fejlődési szakaszait az emberi egyedfejlődés fejlődési terminusaiban írja le. Ilyen értelemben a találkozás a kapcsolat fogamzása, a jegyesség áldott állapotként, majd a házasságkötés a pár közös életének megszületéseként írható le. E párhuzam jó lehetőséget ad annak meglátására, hogy a házasságkötést szerencsés esetben komoly érési folyamat előzi meg, s hogy az említett folyamat nem ér véget az esküvővel, hanem az egészséges kapcsolatnak további fejlődési szakaszokon kell átmennie.

De térjünk vissza a párválasztáshoz, amely szerencsés esetben hosszantartó folyamat, döntési helyzetek sorozata. Belevonódnak a korábbi, más partnerrel kapcsolatban szerzett tapasztalatok is. A párválasztás folyamata akkor kezdődik, amikor a felszínes kapcsolat találkozássá válik, amikor a másik személyre felfigyelünk, megérint bennünket, vonzódni kezdünk hozzá. A kapcsolat a találkozástól a döntés meghozataláig számos szűrőn, a folytatás melletti döntésen megy keresztül (Murstein, 1986; Clark, 1995).

1. Kezdetben *külsődleges tényezők* határozzák meg magának a találkozásnak a lehetőségét (lakóhely, életkor, foglalkozás, vallási közösség), és a találkozás létrejöttében, az egymásra való felfigyelésben nagy jelentősége van a külső megjelenésnek, viselkedésmódnak és a személyiség látható jegyeinek.

2. A második szűrőt a választott másik lélektani jellemzői jelentik. Különösen fontos ezek közül az értékrendszer, törekvések, empátia, érzékenység, határozottság, a világról való gondolkodás, másokkal való együttműködés, a másokkal való viselkedés hasonlósága, illetve annak vonzó volta (például, hogyan viszonyul és bánik a szüleivel, gyerekekkel, idősebbekkel, mit gondol a sikerről, karrieréről, milyen tervei vannak stb.).

3. A harmadik szűrőt a *kettejük kapcsolatának jellegzetességei* alapján működik. Ekkor az egymásra figyelés, összehangolódás, a kölcsönös önfeltárás mértéke, a kapcsolat fontossága és a kapcsolati hálóból való kiemelkedés döntő. Ebben a folyamatban egyre lényegesebbé válik a kapcsolatról való közös gondolkodás, a közös élet, az egymás iránti elköteleződés, a közös életterkép, a társsá-válás lehetőségének számos aspektusból való vizsgálata.

En személy szerint különösen fontosnak tartom e harmadik lépcsőfokot: a párból társsá válást. Manapság szinte divat párunknak nevezni azt, aki mellett elköteleztük magunkat, akivel házasságban élünk. Meggyőződésem, hogy az egészséges házastársi kapcsolat egyik legfontosabb kérdése az, hogy nőként, illetve férfiként hogyan tudjuk megélni a különbözőségekből fakadó összetartozást. Mert a házastársi viszony nem lehet olyan, mint egy pár cipőé, amelynek tagjai majd-hogynem felcserélhetőek, ugyanazt a funkciót töltik be. Igen szemléletes példa számomra a cseresznyepár képe. Pár évvel ezelőtt egy olyan esküvő meghívottja voltam, melynek díszítőeleme egy szép, egészséges, piros cseresznyepár volt. A jegyesek ezt rajzolták az esküvői meghívóra, az asztalon elhelyezett névjegyekre, s még a menyasszonyi tortára is ezt rendelték. Amikor az ünneplő násznép sorából valaki megkérdezte tőlük, mit jelent számukra ez a kép, azt válaszolták, kapcsolatuk jelképe. Az a házasság egy évig tartott, a cseresznyeszárak az első szélviharban szétszakadtak.

Lakatos Csilla

Gyónás

Julcsa gyónni megy a plébános-hoz:

– Plébános úr, naponta órákat gyönyörködöm magamban a tükör előtt. Ez bűn?

– ...! – válaszol a pap.

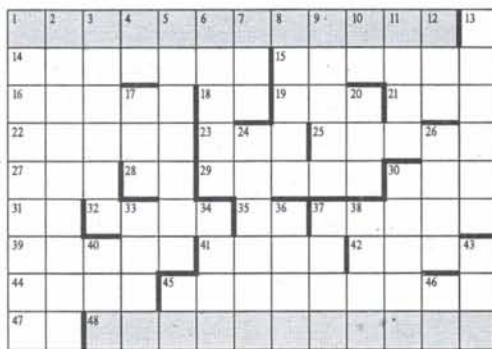
(A poén a rejtvényben.)

Vízszintes: 1. A poén első része.

14. Dísz. 15. Hangosan figyelmeztet. 16. Kézzel durván megérint. 18. A végén oszt! 19. ... Jürgens, német énekes.

21. Nóta. 22. Tápláló. 23. Könyörög. 25. Kezdőpont: 27. Magyar őszvezer volt. 28. Személyes névmás. 29. Francia dadaista festő volt. 30. Triko. 31. Tova. 32. Boldogság. 35. Gyilkol. 37. Előidéző. 39. Könnyen elbőgi magát. 41. Juhok szállása. 42. Erősen vágyakozik. 44. Rab-ságba dönt. 45. Lili Promet regénye. 47. Tantál vegyjele. 48. A poén befejező része.

Függőleges: 1. Germanizál. 2. Mezőgazdasági eszköz. 3. Előforduló. 4. Bőr és kén vegyjele. 5. Csóvás égitest. 6. Meglátás. 7. Magyar rock-csapat volt. 8. Trafik. 9. Palatinus. 10. ... királya, Laio-opera. 11. Magyar kohászváros lakója. 12. Kihalt ausztráliai futómadár. 13. Cikket lapból kivágó. 17. Rakett. 20. Időmérő. 24. Haját világosra fest. 26. Kis énekesmadár-fajta. 30. Robogó. 33. Gabonafajta. 34. Idegen férfinév. 36. Togó fővárosa. 37. Skandináv férfinév. 38. Régi magyar férfinév. 40. Magyarországi szerb. 43. Német semleges nemű névelő. 45. Középen apad! 46. Francia sziget.

Kézcsoók

Futballbíró meséli a barátjának:

– Tegnap a meccs után körülbelül 300 ember csókolott nekem kezét!

– Annyira jól vezetted a mérkőzést?

– Dehogy! ...! – feleli a bírós.

(A poén befejezése a rejtvényben.)

Vízszintes: 1. A poén első része.

13. Hektoliter, rövidítve. 14. Hangosan sír. 15. Nem megy tovább. 16. Hallócsó. 17. Pajta. 19. Drágakő-egység. 20. Kiskorú. 23. Akta. 25. Téli sportot űző. 27. Angol város lakója. 28. Nagy felhajtás, ceremónia. 30. Énekesmadár-fajta. 32. Az alsó közepe! 34. ... Bálint, magyar felvilágosodás kori költő volt. 36. Börtön, argóban. 37. Görög betű. 38. Edgar Allan ..., amerikai költő volt. 40. Richard ..., amerikai filmsztár. 41. Czuczor Gergely álneve volt. 42. A jobbágyi szolgáltatók összessége. 44. Vereséget szenved. 45. Lenygel sci-fi-író volt.

Függőleges: 2. Palánta. 3. Hintő. 4. Arculcsapás. 5. Idegen szavakban jelentése: környezet-tel kapcsolatos. 6. Elektronikai márkanév. 7. Szikora Róbert zenekara volt. 8. Gumibelső! 9. Mértékegységek esetében az egység százszorosát jelenti. 10. Edénytartó fa. 11. Lokál. 12. Megszégyenít. 13. A poén befejező része. 18. Skálahang. 21. Spanyol királyné volt. 22. A mértékegység ezerszeresét jelentő szócska. 24. Szűk nyílás. 26. Suli. 29. Hazai magyar író-szerkesztő (Péter). 30. Kóc. 31. Ezen a helyen. 33. Friss hajtás. 34. Baba, népiesen. 35: Fővárosa Bagdad. 38. Kenyérsütő iparos. 39. Szántó eszköz. 40. Fenyőpálinka. 43. Termőrész!

A rejtvényeket Forrai Tibor készítette

A rejtvény-megfejtések beküldési határideje: **2009. január 5-e.** Csak azok vehetnek részt a könyvnyeremény-sorsoláson, akik mindkét rejtvény helyes megfejtését eljuttatják szerkesztőségünkbe. A nyertes nevét januári lapszámunkban közöljük.

Szeptemberi rejtvényeink megfejtése: *Kislány-beszéd*: Minden héten kapok egy babát. *Tasziló és Arisztid*: Még csak az kellene, hogy értesüljön róla!

Könyvjutalmat nyert Pál Katona Ida székelyudvarhelyi olvasónk. Gratulálunk!

Lapszámunk szerzői: **Adorjáni Gyöngyvér** ny. postatisztviselő (Sepsiszentkirály), **Balázs Tamás** lelkész (Magyarszovát), **Bálint Mária** énekes (Nagy-medesér), **Benedek Enikő** út- és hidépítő almérnök (Segesvár), **Blénessy Jolán** óvónő (Székelyudvarhely), **Demeter Sándor Lóránd** lelkész (Székelyderzs), **Ferenczi Mária-Magdolna** agrármérnök (Sepsiszentgyörgy), **Fülöp Júlia** teológus-hallgató (Kolozsvár), **Jobbágy Júlia** diák, JZSUK (Kolozsvár-Kövend), **Koppándi Botond** lelkész, egyetemi oktató (Torockószentgyörgy-Kolozsvár), **Lakatos Csilla** lelkész, pszichológus (Miskolc), **Lakatos Sándor** lelkész, vallás-tanár (Székelykeresztúr), **Lukácsi-Tóth Ildikó** laboráns (Magyarszovát), **Márton Botond** diák (Kolozsvár, JZSUK), **özv. Pataki Andrásné** ny. asszisztens (Magyarszovát), **Péter Ödön** (Makfalva), **Szabó László** lelkész, EUE-közügyigazgató (Kolozsvár), **Szabó Rozália** vegyész-mérnök (Dicsőszentmárton), **Székely Kinga-Réka** lelkész (Homoródszentpéter), **ifj. Szombatfalvi József** lelkész (Homoródszentmárton)

Unitárius Közlöny

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőbizottság:
dr. Rezi Elek főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Gyerő Dávid
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina (Ifjúsági Oldal)
Szedés: **Rezi Éva**
Tördelés: **Ruzsa István**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári Heltai Gáspár
Unitárius Nyomdában.

A szerkesztőség postacímje:
400105 Cluj,

B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927

e-mail: tamas.jakabffy@unitarius.com

A lapszám megjeleníthető
az Erdélyi Unitárius Egyház
központi honlapján: www.unitarius.com

Lapterjesztés és adminisztráció:

Szabó Zoltán

A lapok kiszállításával
kapcsolatos felvilágosítás:

Verbun Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
minden hónap 5-e.
15 napnál régebbi eseményről szóló
olvasói tudósításokat nem teszünk közzé.

Kéziratokat nem őrünk meg,
és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket
kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézeteit.

A lapszám megjelenését
a Communitas Alapítvány
támogatta.